

Kassák Lajos

Vagyonom és fegyvertáram

(Válogatott versek)

TARTALOM

A LÓ MEGHAL
A MADARAK KIREPÜLNEK

25 ÚJ VERS

41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65

A KÖLTŐ ÖNMAGÁVAL FELESEL

BALGÁK MEGKÍSÉRTÉSE
HALK KIS BALLADA
A KÖLTŐ ÖNMAGÁVAL FELESEL
MAGÁNYOS FA A PARTON

ÚJ VERSEK

AZ IGAZ KÖLTŐKHÖZ
MÁRIA ÍGY SZÓL A GONOSZ FÉRFIAKÉRT

SZEGÉNYEK RÓZSÁI

ÓDA 1948
SZERELEM
SZELLŐ A VIRÁGZÓ RÉT FELETT

KÖLTEMÉNYEK, RAJZOK

KÉT FŰSZÁLLAL A KEZEMBEN

SZERELEM SZERELEM

AJÁNLÁS
HETVENKÉT LÉPCSŐFOK
MEGÁLLT AZ ÓRA

VAGYONOM ÉS FEGYVERTÁRAM

KÖLTÉSZETEM
SZERÉNY HITVALLÁS
AZ ÉJSZAKA ZŰRZAVARA
PÉLDABESZÉD HELYETT
MUNKÁSPORTRÉ
FESTMÉNYEIM ELŐTT
VAGYONOM ÉS FEGYVERTÁRAM

A TÖLGYFA LEVELEI

REQUIEM EGY ASSZONYÉRT
A LEGENDA VÉGE
ELHAGYOTT TÁRGYAK

ZENE

AZ UTAK

ELLENTÉTEK

ÜLJÜK KÖRÜL AZ ASZTALT

HALOTTI BESZÉD
ELFOJTOTT KIÁLTÁS
A TÖRVÉNY VÉGREHAJTÁSA
A SZERELEM VONZÁSÁBAN
KÉT PONT KÖZÖTT
KI GONDOL RÁM
VELED VAGYOK

A LÓ MEGHAL A MADARAK KIREPÜLNEK

Az idő nyertett akkor azaz papagályosan kinyitotta a szárnyait mondom széttárt vörös kapu
szeretőmmel kinek fekete gyémántok voltak befalazva
az arcába s 3 gyereket cepelt a kétségbeesésében
a gyárkémények alatt ültünk
tudtuk holnap a görbe vonalak
ho zsupp ho zsupp
azt mondta elmész KASIKÁM és én elszáradok a
pódiumokon s nádler ur mázsolmányaiban
nyilván
nyilván
az uristen megfedkezik a szépasszonyokról
már jött is a félkrisztus faszobrász
fiatal volt és gyalázatosan igazságszagu
holnap tul leszünk a magyar határon
hát igen hm igen
nyilván nyilván
a város rohant mellettünk
ide-oda forgott és néha fölágaskodott
láttam az apám kajla szalmakalapját amint uszkál a hó-
üveg fölött a patikától a szentháromság-szoborig és
vissza
valamikor azt hitte az öreg 21 éves koromban káplán
leszek az érsekújvári plébánián
de épen 10 esztendővel előbb sporni ur lakatosműhe-
lyében ettem a füstöt
az öreg már csak nagyon ritkán járt közénk haza
később az én szépen elgondolt jövőmet is beitta és ki-
pisálta a sörrel
szerelmes lett egy öreg takarítónőbe
kihullott a haja s csak a cigányokkal barátkozott
1909 április 25
Párisba készültem gyalog a faszobrásszal
a kisváros ült a pocsolyában és harmonikázott
leveszem rólad a szárnyaimat ó szent kristóf te sohse
leszel az apád fia
egy részeg ember krokodilkönnyeket sirt az „Arany
Oroszlán” szálló falának dűlten
éreztem mindennek vége
keresztül szaladt rajtam egy vörös sinpár s a tornyok-
ban harangoztak
galambok buk fenceztek a háztetők felett
jobban mondva galoppoztak a napkocsin
a ferenciek uj harangja szinte énekelt már
aki aludni készül fényesitse ki az ólomrudakat

az órák fehér juhászkutyákon kísértének
éreztem mindennek vége
pálinkások és rövidárukereskedők becsukták boltjaikat
csak menj vissza barátocskám a gyerekeidhez
a kerekek többet nem fordultak visszafelé
az ember elhányja csikófogait és néz a semmibe ahol
az élet beleharap a saját farkába
a semmibe
ó dzsiramári
Ó lébli
ó BUm BUmm
a hajó pedig dőcögött velünk mint a terhes asszony
s a hátunk mögött valaki összetolta a kulisszákat
ez volt az első keresztbevágott nap az életemben
fáklyák lobogtak bennem és feneketlenségek
papagallum
ó fumigó
papagallum
a partokon huszas csoportokban vörösréz madarak kuko-
rékoltak
a fákon akasztottak hintáztak s szintén kukorékoltak
csak néha a víz fenekéről néztek felénk az elkomoro-
dott hullák
de mi 21 évesek voltunk
a faszobrásznak csunya rózsaszínű szőrök kunkorodtak
ki az állából
különben jól éltünk
csak éppen a gyomrunk átlója
hiába húztuk meg a srófokat az ökrök újra meg újra
nekiindultak a tarlókon át
s a szemeinket néha már alig tudtuk levakarni a lányok
bokáiról
ilyenkor mindig felkiáltottak belőlem a cintányérok
Bécsben 3 napig az utcán aludtunk
aztán véglegesen kicsavartuk magunkat önmagunkból
mi is az hogy civilizáció
az ember bekeni magát valami zománccal és irtózni
kezd a tetvektől
mi is az hogy családi kapocs
az ember holmi selyemszalaggal meghosszabbítja a köldök-
zsinórját
mi is az hogy istentisztelet
az ember félni kezd hogy ne kelljen félnie
mi talpunkra szögeztük az országutakat s a nap jött
velünk az ürben arany mértföldlábakon
higyjétek el az elefánt nem nagyobb mint a bolha
a vörös nem vörösebb mint a fehér
s ha mégis mi azért mentünk
tovább kamaralógosz ha felállítjuk a mérleget ugyis mi

huzzuk a rövidebbet
és ekkor kinyiltak a szemeink
és mélyek lettünk mint a fekete kutak a bánya vidéken
és mentünk és mentünk
13 angyal járt előttünk
szintén gyalog
és énekeltek nekünk a fiatalságunkról
már tipikus csavargók voltunk jól megnevelt bolhákkal
a hónunk alatt
szerettük az árokba hullott gyümölcsöt
a savanyutejet
és a zsidók hitközségi kasszáit
s jöttek felénk innen és onnan is a testvérek
a világ minden fajta nyelvével s csodálatosan téglabőrű
ábrázatokkal
speciális szaga volt valamennyinek
s némelyiket legyalulták a kilométerek s némelyiknek
még tejes volt a szája az anyja csecsétől
az utak fehér dunnákban heverték alattunk
a sürgönydrótok összerántották magukat és kabalákat
irtak az égre
este láttuk amint az asszonyok lába között kinyiltak a virágok
de mi növényevők és asszonygyűlölők voltunk
és áthúztuk magunkat Passaun
Aachenen
Antwerpenen
a faszobrász lesoványodott mint a szálka s a szakála
egész megvörösödött
nekem versek és hadzsura erdők kezdtek nőni a fejemben
a fényfolyókon kétszer átusztak előttünk a patkányok
nagy tutajokon amelyek nadrággommbal és madártojá-
sokkal voltak kimintázva
postafiókokban vártak rám a szeretőm levelei
de tudtam az éjszakák a legtetvesebbek
ilyenkor tehát a verseimen dolgoztam akik úgy jöttek
elő a fejből mint valami aranygyapjas birkák
semmi kétség ezek a leggyámoltalanabb állatok
de ha valaki füle mögé dugja a táblát
a redőnyök ijedten leszaladnak
ez a mi életünk
a vámőrök minden állomáson bélyegzőt ütnek a szivünkre
s mi csak uszunk tovább hajnal iránt
bizony okosabb lenne ha mindenki édesfagyökérrel vagy
krumplicukorral kereskedne
összátok be a világot amiben éltek
nekünk könnyű naponta 50 kilométert megyünk belőle
kifelé
alagutakban hegyek gerincén s a hallgatag német erdőkben
érezzük a friss trágya szagát a földeken

a hegyek néha megfordulnak s a fák citeráznak a szélben
a fák alapjában véve teherbe esett lányok
halkan beszélnek egymáshoz és azt mondják:
ha ő elmegy én öngyilkos leszek
tegnap egész nap pelenkákat szegtem arany fonállal
angyalkának keresztem majd és gyémánt cseresznyét
akasztok a fülébe
vagy egyszerűen csak ezt mondják:
a férfiak mind sánta kutyák
a hegyek már egészen fölénk hajolnak
az óriás kigyó pedig skrupulusok nélkül lenyeli a napot
még utóbb is költő lesz belőlem
csak jól felhuzni a kereplőket a legtöbb baj ugyanis anna
kisasszony szelességén mulik
tegnap két verset küldtem haza a független magyar
országunk
s megint vissza estünk stuttgartba
ültünk a koldusok asztalánál lekváros lepényeket ettünk
s egy stájer paraszt szíve világított le a gerendákról
a szomszédház udvarán az ÜDV HADSEREGE misézett
flóták és klarinétok visitottak a csillagok alatt
láttuk a sárga üvegbaglyokat, amint áthajolnak a fiatal
anyák fölött
ó isten báránya ki elveszed a világ bűneit
a faszobrászban megint cihelődni kezdett a félkrisztus
és minden áron beszélni akart
fogd be a csuszalesődet ordított föl a stájer paraszt
egészen orrunk alá tolta a szívét
látjátok 7 rozsdás törrel van keresztül szurva
a szeretőm 7 hazugsága ez bennem testvérekéim
látjátok ezt a zöld karimát itt a jobb oldalán?
ez az én gazdám utolsó harapása rajta testvérekéim
26 esztendő vagyok s olyan tiszta volt az életem mint
a reggeli harmat
télen egész nap a házunk előtt söpörgettem nyáron
kövér gabonát arattam
hej haj de az ember sorsa olyan mint a
mindenkinek nyitva volt a szeme s a falak mögött lát-
tuk amint a világ kifordítja szűrét
budapest - páris - berlin - kamcsatka - szentpétervár
a faszobrász részeg volt már s a szemeiből mint valami
kanálisokból folydogált a szomorúság
a kiáltások egyre inkább a sarkok felé tartottak hogy
elolthassák kanócaikat
esküdjetek meg hogy ezután csak a tiszta gatyamadzag
varázshatalmában hisztek
szólaltam meg egész váratlanul
s láttam amint a hangom erre felé jön a szomszéd udvarból
én költő vagyok

tehát csak tudom
a lámpások azért égnek jól mert kétszer turatámó
és tele vannak petroleummal
szörnyen neki voltam keseredve szerettem volna vala-
mit adni ezeknek a szegény embereknek
de a csillagok már leléptek strázsáikról
a 13 angyal most nyilván kinyitott szájjal alszik a pad-
lás-grádicson
uram-isten
a falakról vörös seregekben lefelé masiroznak a poloskák
mindenki sózza be az orrahegyét
íme milyen rövid az élet
de belőlünk mégis csak kanmacskák lesznek a párisi
tűzfalakon
tente baba hát tente
az ember elalszik
igy lesznek a vertikálisokból horizontálisok
és viszont
az égből kiléptek a téntagyerek
gyertek át velem a kerten
a folyó tulsó partján Mária altatgatja fiát
mindenki kattantsa be esze fölött a reteszeket
a padlón sárga tócsákban foszforeszkáltak az emlékeim
a sarkokban kinyiltak a hátizsákok és veszettül ugatni
kezdték
mint Mária a fiát
az egész kertet az ölemben ringattam
és lejjebb
íme itt vannak 1 1/2 márkáikkal a sameszek
sóhajok üvegesednek
virágok virágzanak
ó hát itt vagy te is
én és te
rajtad
én
kösd csak rám a térdeidet
asszonykám
ezüst szalamander
papagály
vitézkötés az életemen
gyümölcsfa
leszakított csillag
ó jaj ó jaj
mindenki csavarja meg az üveg dugókat
az órák kiléptek csillagketreceikből
s hosszú paraaorrukkal kelet felé fordultak az elefántok
az első hang amit hallottam egy gramofon ordítása volt
a perifériákról
a faszobrász nem tudott fölkelni ezen a reggelen

megfogok dögleni mondta meg fogok dögleni
a kolduskirálynő óriás mosogatódézsával állt a feje fölött
az órából kijött a csontfejű kakuk és alázatosan meg-
hajolt
megfogok dögleni sirta a faszobrász meg fogok dögleni
s mindenki látta a halált
amint kétszer végig ment a szobán
de hát miért is mennél el testvérem
miért
a mezőkről még be sem terelted a nyáját
sárga hajadban meg sem gyújtottad a lámpákat
s a kigyók is mind alszanak még a szemedben
ó ne törődj a csunya kávéskannával ő megharapta a
szolgáló köldökét
s most mind a ketten másállapotban fekszenek
meg fogok dögleni visitotta a faszobrász meg fogok
dögleni
s a házak hosszú taktusban a templom felé hajoltak
egy kese csikó még betolta fejét az ablakon
és nyertett
ki veszi meg a kabátomat mondtam én is
5 korona senki többet 5 korona
s a hegyekről egyszerre lefelé kezdtek szaladni az utak
hát menni
megint menni
azóta sem láttam többé a szegény faszobrászt
pedig nagyon jóbarátok voltunk s esténként úgy égett
előttem a szakála mint a csipkebokor
2 hétig egyedül vándoroltam
szomorú voltam mint valami öreg számár s minden
pocsolyánál megmostam a fejem
emlékeimet szerettem volna kimosni a fejből melyek
szörnyen megüledtek
és fekete zászlókat lobogtattak a partok felé
hogyan miféle partok felé azt nem tudom
úgy éreztem valami rohanó folyó vagyok és partjaim
vannak
lesorvadt pálmákkal és zöld békákkal
mert ekkor már költő voltam megoperálhatatlanul
rendesen leveleztem a szeretőmmel
s tudtam csak föl kellene hasítani a szügyemet és tiszta
arany csurogna ki a szivemből
csak ezek a belga parasztok ne lennének ennyire pisz-
kosak
ezek a sovíniszta állatok még mit se tudnak a világ
folyásáról
hiába állok előttük
egyik sem látja meg homlokomon a csillagot
olyan voltam mint a 7 árva

de azért mégis itt értek bennem össze a görbe vonalak
itt találkoztam össze szittyával aki zürichből jött és
csillébe készült vallásalapítónak
én komolyan hittem hogy lehet belőle valaki
nagyon különösen voltak megkoszosodva a fülei
kint hevertünk az antwerpeni rakodó parton s ő szónoklatot tartott a gyapotbálokhoz és rusznishordókhoz
polgártársak énekelte polgártársak:
a házinyulak a legszaporább tyukok s a malmok patkányfogakat csempésznek a gabonába
de azért örölnek is és ez nem hiába történik
mitől féltek gyámoltalanok
igéim virágokban lobogtak már a mezőkön
dögöljenek meg akik elismerik a nyugvópontok szükségyszerűségét
reggel mi elindulunk a nap iránt isten csárdája felé
szegény eszemben kinyíltak a liliomok
hát igen reggel elindulunk isten csárdája felé
krisztus könnyeit fogjuk inni a nádfödelű pajtában és szilvóriumot
ó de minden jó ember sorsába belepottyán legalább egy krokodilus
s ő aki a zürichi herbergből jött és csillébe készült vallásalapítónak
ezen az éjszakán trippert kapott a rivoli utcai matrőzbordélyban
a kártyatornyok hangtalanul összeomlottak
kerítések nőttek föl körülöttünk mintahogy az állatkertben látható
egymásután még 21-szer az ég felé kiáltottam:
latabagomár
ó talatta
latabagomár és finfi
a lemezek csak szakadatlanul forogtak
le kellene fűrészelni a mesteremberek fekete kezeit
az asztalosok minden csomót kilöknék a helyéből
a lakatosok nem értenek a kattantyuk betevéséhez
s egy napon ezért összefog dűlni a ketrecünk látjátok Izabella is elvesztette egyik keztyűjét
ó hát ki is törődhetne velünk szerencsétlen háromszemüekkel
a házak fölött csörömpölve más tájak felé röptültek a madarak
szittyá az öltözőben felejtette az új vallás kulcsát
s az első napon hangosan sirt utána mint a gyerekek
aztán levazelinozta a füleit és elindultunk brüsszel felé
mint akit kiraboltak
mindenről lemondunk és tudtuk csak az idő ért meg minket

ő sohse fog bennünket kiejteni magából
este már a maison du peuple hosszú asztalainál ültünk
s szívtuk a jó belga dohányt
láttuk amint vandervelde átment a termen a szocialista
titkárságba
más híres vezérek pedig a kassza előtt játszottak új
francia kártyákkal
roppant gyűjtő medencében a világ embercsuszpejza
volt itt együtt
kékszemű oroszok kiket eljegyzett a forradalom
olajszagu hollandok
poroszok
sovány hegyvidékiek
magyarok lehervadt bajusszal
garibaldi patétikus rokonai
és mindenki itt volt akit megverték vagy akinek otthon
nem volt elég kenyere
némelyek vállán new-york felhőkarcolói virrasztottak
mások szeméből vörösen kikönyökölt a gyűlölet
nézzétek a világ legnagyobb lendületei futnak ki az
állomásról
viharok zognak
telefondrótok moszkva szívéből visítanak
elvtársnő üljön a zongorához
pincérek átszaladnak rajtunk a fekete levessel
mozik előtt gyülekeznek a proletárok
a szövetkezet embere tízes csoportokban osztja ki a
jegyeket
kutyák fölszaladnak a repedtfogu falakon és énekelnek
mint az öregasszonyok
valaki azt mondta le az oligarhiával
és egyszerre:
róma
páris
tiflisz
stockholm
szamarkand
s a ruhrvidéki bányák
halljátok-e a müncheni városháza harangocskáit?
florenceben az apostolok vállán alusznak a galambok
mindenki tudta már nem lehet messze isten órája
a fanatikusok bőre érzékenyebb mint a szeizmográf
s mi valamennyien vakaródtunk
elvtársnő üljön a zongorához
föl
föl
ó ha most ide tudnám kapcsolni a szeretőm gyémánt-
szemeit
a középső lámpa körül elhajóztak a szalamanderek

szittyá már aludt a vörös tócsákban
s most szép volt mint egy fiatal bulldog
mi mindennel gazdagodhatna az ember egy óra alatt
ha olyan okos lenne mint teszem egy fényképezőgép
de az ember mindig be van csukva s bőre fölött ész-
revétlenül elszaladnak a világok
éjfélnélkor az orosz gyűlésre mentünk a petit passageba
egy szőke tovaris beszélt még egészen gyerek
lángok virágoztak ki a szájából s a kezei röpködtek
mint vörös galambok
hát igen mi rokonok vagyunk dosztojevszky ördöngöseivel
mi leharaptuk magunkban a szentimentalizmus hetedik
fejét
és mindent le akarunk rombolni
ó Oroszország te elátkozott föld
ki látná gyámoltalan szenvedésedet ha a te csillaggal
megjelölt fiaid nem látnák
európa leköpi bennünk az ázsiait
és mégis egyedül csak mi megyünk a hegyre fölfelé
semmi kétség az asztrakháni péklány vagy a szent
pétervári szajha
egy napon megfogja szülni az új embert
oroszország a forradalom vörös tavaszával viselő
de oroszország pusztáin még nem tudnak kifakadni a
virágok
de oroszország hasonló a megműveletlen földhöz
segítsetek hát!
testvérek
európa hozzánk hasonló szerencsétlen fiai
segítsetek segítsetek!
s mi láttuk amint öreg sapkája alatt meggyulladt a feje
valamennyien a tenyerébe ültünk
hurrá Oroszország! éljen! zsivió! hurrá!
az én hátamról ekkor leesett egy pup
ablakokon kinyíltak a jégvirágok
s szittyá akiből azsan provokátor és rendőrkém lett később
megcsókolta az orosz kabátját
tisztá vagyok mint a gyermek
mondta - ha tripperem nem lenne elmennék csarsz-
koje szélóba hogy megölhessem a cárt
ezen az éjszakán nem ittunk pálinkát
megmostuk a lábunkat és nem gondoltunk szerelemre
egy magyar nyomdász aki azóta 12 évet kapott láza-
dásért szerencsét vetett a szobalány kártyáiból
és halkán és messzire hangzóan énekeltünk
végre hát végre
eljött az idő s mi teljesek vagyunk mint a beojtott fák
azt hittük márciusok arany lobogói seregnek fölöttünk
a hattyuk fönt ültek a hintákon és két hangon nevettek

az eduard téren föl akartam ajánlani magam a szegé-
nyek asztalára
de hajnalban eljöttek értünk a belga csendőrök
még alig virradt
a pisáló szobor előtt még nem álldogáltak a bedekkeres
idegenek
a piszkos utcák még azt hitték magukról hogy komolyan
párisban fekszenek
nevettek ránk a városháza arany cirádái
s mi mentünk láncba vert kezekkel a szakadó kékségben
lefelé a meredek lépcsőkön
a krumplisütők megvasalt kályhái előtt
kocsmák moslékjában
a halkereskedések hajnali büzében
szegény csavargók kiket összezsordázott a rend s most
haldoklik bennük az isten
a rue mouffetar-ban kurvákkal találkoztunk
boldog voltam
nagyon örültem nekik hogy ilyen szépek a virradatban
a ferdére meszelt szélben ferdére állt a kontyuk
a nap gyémánt fátyol mögül kukucskál rájuk a tüzfalokról
egész éjszaka virrasztottunk mint a szentek
s most nyálaztam a cigarettájuk után
ha csak megvakarhatnám a hátam nyöszörögte szittyá
ki nem régen még csillébe készült messiásnak
valaki fehér ágytakarót lobogtatott egy balkonról
a szőke gyerekorosza gondoltunk aki lángokból élt
mint marinetti futurista istene
és szerette oroszországot jobban mint fíu az anyját
most átdobják a belga határon s egy kék reggelen a
kreml előtt felakasztják
segítsetek hát
testvérek
európa hozzánk hasonló szerencsétlen fiai
segítsetek! segítsetek!
én csak együgyű költő vagyok csak a hangomnak van éle
mit ér ha valaki papirkarddal leszurja a tumoromi
boszorkányt
12 napig ültünk az egérszagu toloncházban
105-en voltunk egyetlen teremben
nappal és éjjel
éjjel és nappal
éjjel az országutakra gondoltunk és poloskákat gyilkoltunk
reggel meleg vizet kaptunk délben hideg kását s egész
nap imádkoztunk kellett érthetetlen belga imákat han-
gosan a szakálás ör után aki fönt ült egy magas pódiumon
mint valami bálvány
aztán sötétzöld vagonokban elvittek bennünket a fran-
cia határig

uram isten hát mégis!
uram isten
jön páris
akiről éneklő csodákat hallottam
s akit még nem ismerek
tudtam a franciáknak vörös kakas áll a cimerükben
tudtam a francia föld lánnyal és művészettel áldott
zola parasztjai ezüst gitárokon usztak a hajnalban
kék hulláit gyepágyra fektette a szajna
szittyá dunajecről mesélt a magyar tanítóról
aki most hegedü virtuoz a chat noir-ban
9 szeretője van ideges francia lányok akik csatalovak
voltak a francia-német háboruban
megnéztem a jegyzeteimet: 3004 krisztusképet láttam idáig
9-féle tojáshat találtam a madárfészkekben
lütichnél elhajtottam 2 tehenet
tehát
300 kilométerre voltam páristól
s fejünk fölött mankón jártak a papagályok
ó PÁRIS!
PÁRIS!
ady endre látott téged meztelenül s a te véres romjaid
fölött született meg guillaume apollinaire a szimultanista
költő
tisztán éreztük hogy zarándokszagunk van
és mentünk naponta 60-70 kilométert
és mentünk a vastorony árnyéka felé
vegyétek meg a vízhólyagjainkat mondtuk az embereknek
vegyétek meg jókarban tartott vízhólyagjainkat
ha vékony tüvel szurjátok föl meg sem érzitek utána
az égetés ízét
a franciák azért mégis nagyon hasonlítanak a belgákhoz bajorországban laknak a
legemberségesebb fajankók
lehet hogy a jó maláta sörtől ilyenek
de az is lehet hogy bennük valóban spanyolviaszra ült
a keresztény filozófia
megduzzadt könnyzacskóinkat állandóan a nyakunkban
hordtuk
mint valami nehéz sós kolompokat
napokig sehol se kaptunk szállást
ó hát mért is szült minket az anyánk ha nem tudott
mindjárt házat is tojni a hátunkra?
egy börtönőr aki különben suszter is volt
12 órára bedugott bennünket a szalmába
a sárga csövekből lándzsákkal fogókkal és valóságos
orosz pikákkal vándoroltak felénk a tetvek
ez azonban nem jelentett semmit
messze holdhintákon aludtunk furulyaszóval
valaki állandóan azt énekelte felettünk:

TI AZ ÉN KÉT MUTATÓ UJJAIM VAGYTOK

s reggel fekete kávé ittunk a suszterné szoknyája körül
azt mondta nagyon szép hajam van
s ha jobban megnéz egy igor nevű legényre hasonlítok
aki 20 év előtt a szajnába ölte magát miatta
a fekete kávé paposan szétkólikázott a gyomrunkban
és én megigértem
hogy párisból küldök neki egy képeslapot
két összefont kézzel és egy turbékoló galambbal
PÁRIS ó PÁRIS mennyi szép ember ölte meg ott magát
és kitudja miért
és többé nem szakadt el tőlem a hangja
benne sirt a vámörök sipjában
és nevetett páris elektromos kürtjeiben
ne vess hát te számár
nem látod hogy az élet arany fészkében ülsz
most PÁRIS ringat bennünket mondta szittya egészen
megfeledkezve a tripperéről
egyszer már angyalvért fejtem itt a csillagokból
hozzáképest szódavíz volt az anyám teje
tűzd föl a szárnyaidat
holnap elmegyünk GRIZETTE-hez
holnap osztrigát fogunk enni a boulevard italien-en és
megnézzük a villanyos madarakat
holnap átmegyünk a tuillériákon
és a csillagbáron
hát igen
igen
nagyon szomorú voltam s éreztem beteg lábaimon hogyan
nőnek a körmök
ó jaj
jaj
hozzám szakálasan és vakolatlan érnek el a csodák
 $2 \times 2 = 4$
csipkebokor nyílik ki mindenütt
de a modern lovaknak vasból vannak a fogaik
s aki reggel elindul nem bizonyos hogy estére hazaérkezik
az a legboldogabb akinek kifordítható a bőre
mert ki is nézhetne túl önmagán
amit fölállítunk az föl van állítva
de amit fölállítunk az nem jelent semmit
a folyók hajlandók darabokra törni ha sietni akarnak
az urak nem tudnak két lábbal lépni mint a verebek
tudjuk hogy az asszony elhagyja a párját
a majmok megnézték hátuljukat goldmann ur tükreiben
és teljesen boldogok
talán ha sakkozni tudnék
de én semmihez sem értek igazán
a levágott disznó combjai ringlispielen ülnek a kirakatokban

én láttam párist és nem láttam semmit
szeretőm másállapotban várt rám az angyalföldi állomáson
anyámnak már egészen citromfeje lett a szegénységtől
nevetni akartam előttük de nagyon szégyeltem hogy
két nadrág van rajtam gatyá nélkül
bizonyos hogy a költő vagy épít magának valamit ami-
ben kedve telik
vagy bátran elmehet szivarvégszedőnek
vagy
vagy
madarak lenyelték a hangot
a fák azonban tovább énekelnek
ez már az öregség jele
de nem jelent semmit
én KASSÁK LAJOS vagyok
s fejünk fölött elröpül a nikkel számovár.

25 ÚJ VERS

Ritkán megyek emberek közé szomoru
vagyok néha egészen szememre huzom
a kalapom
esztendők homokot csikorognak a fo-
gaim között
ki kergeti szét alólam egyszer az összekigyó-
zott utakat
a pusztulás fekete angyalai keringnek a városok
felett
itt becsukódtak a kapuk hidak ájultan le-
szakadtak
esténként felgyújtottam magamban a szegény-
ség kristályait
csak ülök a sárgaréz hold alatt úgy érzem
nincs senki a világosságban akit meleg
tenyeremmel megsimogathatnék
valaki fölszedte mögöttem a sineket most egye-
dül vagyok az új dolgok kezdeténél
de mégis azt mondom ime a nagy gyűjtőlencse
is én vagyok
én vagyok az elveszett fűzfasip és a mezitelen
állatszelidítő is én vagyok
csak akarnom kellene és árnyékommal letakar-
hatnám a világot
látjátok tehát mégsem olyan mély az árok mint
ahogy a mérnök kiszámította
ismerek egy házat tele könyvekkel üveg han-
gokkal és jó vacsorák emlékével
egy nagy nagy asszony él a házban dróthaju
kicsiny fiaival
kint zokognak a megkéselt szerelmesek
a nagy asszony kicsiny fiai járnak ide-oda a
meleg szobákban
jósból vannak és művészetet csinálnak
szeressétek az elzárt tereken élő báránycákát.

Átröpültük a szárazságot most tavasz-
 esőt és vaszöldet énekelünk az em-
 bernek
 arcunkkal végre a nap felé fordulunk
 kibonthatók vagyunk fák vagyunk kövek
 vagyunk tengerek vagyunk gyerekeink
 vannak millió számra
 aki nagyot mond kicsit cselekszik szomorú
 hogy mindnyájunkban lakik néhány szarka-
 madár
 ha élni akarunk teremtenünk kell hogy te-
 remthessünk szívünk fölé föl kell szerelni
 a patikamérleget
 1-2-3-bizonyos hogy az általános számításokon
 mulik minden
 ó testvér ki bent élsz a gyárakban és mű-
 helyekben töröd a vasat hogy kenyered
 legyen belőle gondolj rám akinek se ke-
 nyere se vasa nincsen
 nappal van az ég fekete hamuban alszik fö-
 löttem
 ki hallja meg föl-fölkiáltó harangjaimat
 hiába minden zárt kapuk előtt állok szemeim-
 ből kihullanak a csillagok
 fájdalmaim üvegszilánkjai néha még fölröpül-
 nek a széllel de teli pohár víz van a ke-
 zemben tudom hogy a lány fehér ingecs-
 kéjében meghal ezen az éjszakán
 ó jaj jaj ez a mi sorsunk
 az ég alszik
 a lány meghal
 mi tavaszesőt és vaszöldet énekelünk az em-
 bernek.

Városok fekete tavaiban fürdetjük
életünket néha felénk hajolnak a dol-
gok hogy megsimogassanak néha kiál-
tunk néha jégoszlopok alszanak ben-
nünk mozdithatatlanul
egészen kicsi pont vagyok
ó jaj jaj
álmaim gabonaföldjén virágzom egyedül
hangok és vonalak vannak az életben amiket
soha sem fogunk megfejtetni
az egyik állandóan vonz a másik állandóan
taszit bennünket
adjátok ide a kezeiteket hitek és emelkedések
áradnak belőlem
halleluja halleluja
a világ mechanikus lendülete az én anyám és
piros ruhás lányom
ma élünk de ki tudja mi lesz velünk holnap
aranytollú madarak sirnak az idegeimben
induljunk el hogy idejében találkozhassunk vele
a mesterlegénnyel
aki boldog szamarán ép most érkezett le a
hegyekből.

Tenyereimbe virágmagvakat ültettem
 a nap fölissza körülöttünk a pocso-
 lyákat a tulajdon erőnk az ami szim-
 patikussá vagy antipatikussá tesz
 a gyöngé ember szappanbuborék alatt ül és
 harmonikázik
 az erős ember sorsa egyszerű az állatok meg-
 érzik a jószágot ami pirosra süti az arcát
 és benne ugrál az izmaiban
 de vannak tüzek amik mindnyájunkat megéget-
 nek a legveszedelmesebbiket tavasznak
 hívják a sziv fiatalon elporlad ha találko-
 zik vele
 37 éve annak hogy az anyám utnak indított
 azt mondta eredj és vigyázz keresztben el
 ne szaladjon előtted a fekete macska
 aki elindul mindig árkok felé indul minden 24
 órában rászáll az este
 még látni ahogy a méhek teli kosaraikkal át-
 vándorolnak a folyón de ez már csak az
 események utójátéka
 aludni szeretnék és észrevétlenül átváltozni
 magammá
 ki lát majd le a kút fenekére ahol az előttünk
 még ösmeretlen idők képe van elrejtve
 egy bécsi szobaasszony lámpája alatt ülök er-
 dők és viharok sirnak ki belőlem és
 semmi nem igaz abból amit mondok.

Kristályok ébredést harangoznak 1924
március a szomoruság lecsorog rólunk
a völgyekbe
vetőmagvakat meg kiélesztett fegyve-
reket hordunk az agyvelőnkben
ujra a magunkké vagyunk
a fehér jegenyék árnyékában bogarak laknak
néha ők is feljönnek s szárnyra kelnek
ez az elektromos dal és az óra amely a szom-
széd zsebében aludt öt álló esztendeig
de nem az elaggott királyt akarom dicsérni
hanem a fazekakat amikben mindennapi
eledelünket főzik
ha a népszónokról utóbb be is bizonyították
hogy kalandor volt azért csak éltesse őt
sokáig az isten
ezek mind kis dolgok az ember lelki-furdalás
nélkül a ruhafogasra akasztja valamennyit
aztán tovább megy
te rendelkezhetsz velem korlátlanul és én ren-
delkezem veled
a virágok nagy kortyokat isznak a napból
ezért tudnak gondtalanul megállni az életben
de mi történik a hőssel aki vért szagolt s most
sötét pincelépcsőkön jönnek fel álmai
ne olvassatok rossz könyveket
mert az anyák szaga és a rossz könyvek
azok amik onániára és hosszú alvásra
csábítják a gyereket
sok világtalan torony van bennem amit így ki-
kellene mondanom
nincsenek alattam kerekek amik tovább vin-
nének
ha nem tudok hamarosan valami okosat ki-
találni meg kell halnom a tavasz erős és
nedves levegőjétől.

Az ember szíve alatt hóforrások van-
nak elrejtve ezt néha a szerelem
mélységének is nevezzük kosaraink
peremére kifektetjük a virágokat
a fák szomorúan elvirágoznak az esztendők is
elvirágoznak
semmi kétség tehát a dolgok belénkfogóznak
gyökereikkel amit az öregek kimondanak
az kővéállik a gyerekek emlékezetében
ó barátocskám állj föl a munkapadokhoz és
mondd ki a rendet ami benned van
nincsenek többé kimeríthetetlen tintásüvegeink
propagáljuk a tömegsportot a városépítés-
ben követeljük az egyenes vonalvezetést
ki gondol vissza a dalra az elszenesedett le-
gelőkre
megéltük az órát mikor a papagályok csőrén
elfordul a világ
az élet egyszerű törvényei szerint
pillantások összegyűjtik a messzit
a kör közepén vagyok
szemeimen átvándorol a tárgyak ismeretlen áb-
rázata
hallom a kisarjadt növények beszédét.

Lányok megszámlálják a fölzaklatott
csillagokat a gondolatok rendezetle-
nek a kezek messzire eltapogatnak a
pocsolyaszínű csöndben
íme most széthullik fölöttünk barátaink dicsérete
távolságok fölnyitott zsilipjei reggeli érzékeny-
ség a munkások veteményes kertecskéi a
szomorú kis filagóriákkal
a föld másik oldalára készültem s itt ülök a
nagyanyám tejszagu zsámolyán
érintsd meg a fehéret
megérintem a feketét
idők növekedést táplálnak
emeld meg a feketét
megemelem a vöröset
véren és döglesztő iszapon ringatóznak a be-
függönyözött házak
de én odaadom neked az égő lámpát
a hideg alumínium kulcsot
és a megjavított füttyülőt
menj
maradj
menj
aki itt marad egyedül marad
emlékek száradnak a nyelvünk alatt
a szerelem közeli rokona az olajnak sulyos és
beleissza magát a csontokba.

Gerendákat támasztani születünk fa-
lak között mélyen alszik a szegény-
ség
a keselyű elejtette a fekete orsót
lakkdobozokból májusi énekszót építünk
a szomorúság nehézkes háziállat
a kisgyerek azonban megáll az eltévedt gene-
rális előtt és szabadon engedi játékait
minden ujján karikagyűrű a törvények így ke-
rülnek vissza a napfény alá a tisztaság
medrében terek nevetést hullámzanak
látom a fák növekedését miket az idők vál-
tozásai közben társaim szívébe ültettem
mérnökök szerszámládájából megszületett a
hajnal
aluminiummadarak ülnek a gerendákon
kertben vagyunk a tekintet elindul föl *föl* a
létrán
a kerítésen túl gyékénykosarában ébredszik a
kisdéd
aki teremteni akar átlát a falakon
acéltenyerek dajkálnak rejtelmek szétmállnak
az ember szeme előtt
hallgasd a fényszekér vágat.

Esténként lehajtjuk zászlóinkat egye-
dül vagyunk a sötétség betakar bennünket
ó kiszakadtság és kirekesztettség
fekete vaspántokon forognak a csillagok látni
a horizonton átlépő utakat és az össze-
terelt nyájakat amint levetik fénygyapjukat
amiről beszélek az a valóság egyszínűsége a
szívben
akárha mondom Nem akárha mondom Igen a
dolgok rendületlenül ujjaszületnek benne
a kovács ilyenkor kint ül a tejfehér hold alatt
és lassan emberré változik
a pékek azonban összetörik magukat a kádak
fölött nem veszik észre a levegő hideg
érintését s hogy a hosszú kések ketté-
fűrészelik őket akár a halálra ítélt tárgyakat
az emberanya magzatai ők valamennyien
az én testvéreim
de nem mondom nekik aranyból öntött oszlop
nem csókolom meg kemény csizmájuk alatt a
földet
pincék torkából előbujnak a ködök
egy a mi kezdetünk és kiteljesedésünk
átléptünk a tehetetlenség sövénykerítésén
érezzük hogy élünk
éjjel és nappal időnk ábrázatán dolgozunk.

Vannak egészen alsórendű dolgok
amik a hétköznapiak árnyékában lak-
nak
ha elmegyünk mellettük szemeinket
fölkergetjük a polcokra elvándorolt roko-
nainkat keressük mindenütt
íme barátom kezében a lámpa várjuk hogy
kimerítse belőlünk a keserőséget
a szigetek fölszállnak a világosságban
ez a vörös üveglap amin elcsúszik a megijedt
ember sikolytása
reggelek ezüst hajója úszik közöttünk nehe-
zemre esne kezemet beletenni a kezedbe
a folyó kiönti a fehér husu halakat azért
tudjuk a szél fölneveli kölykeit
egyetlen fa virágzik a pusztában a madarak
megfagytak rajta
a 13 angyal és a 13 koldus az ég fekete rán-
caiban
de mi csak a sárga fénytölcsérek nyílását látjuk
amint átvándorolnak a város házai között
reménytelenül
reménytelenül a mélyre leszállott garádicsokon
állunk nincs aki könnyű ujjaival megfésülje
gondjainkat.

Az asztalt leterítették frissen mosott
kendővel a napszag álmosítja a gyere-
ket érzem a tavalyi gyümölcsök ízét
és a tekintetet ami megvert
levett kalappal a zarándok
mondom: elvezetlek benneteket a források
eredetéhez
mondom: a lány levetkőzik a tükör előtt de
ellobban ha valaki észreveszi
ez a kétfenekű láda titka
a madár gondtalanul fölszáll a varázsló tégelyéből
csak az a baj hogy sokan vagyunk együtt s a
csoda szétmálik a fekete tükörlapon
dél előtt 11 óra 37 perc
sárga rotációs papíron vonaglanak az öngyil-
kosok
számokat mondunk föl
falakból kisóhajt a tavaszi nedvesség.

Fény és árnyék között fekszik az
árok ami elválaszt bennünket néha
látjuk amint a tűz felszáll a földről
aztán terebélyesen visszahull a ker-
tekben kinőnek a virágok
fordítsd el a kulcsot a zár kinyilik
de kint a szabad mezőkön megretten az ember
a vonatok elvesznek az alagutakban
messziről jöttem csontjaimban érzem a fáradt-
ságot
utak forgása
s te sötét lepedőkön uszó nap
ki kellene szárítani a mocsarakat
kérdésmegválaszolatlanul
a hegyeken túl emlékek kísértik meg a vándort
egyedül a zöldszemű kigyó az aki elnyelhetne
bennünket
egyedül a zöldszemű kigyó az aki nem apel-
lál a józan meggondolásra
mutasd meg magad a szörnyű állatnak aki
szeret téged
csönd van
esteledik.

Az anya megszegi a kenyeret
valamennyiünk előtt egy karéj kenyér
egy darab az átváltozott földből gyöt-
rődés és elégedetlenség
a nyugtalan vízszinén kipattan a gondolat
nem tudjuk honnan indultunk és hová fogunk
betérni
az asszony gyerekekkel áldott a férfi nincs ott-
hon mikor az új vendég megérkezik
de a fénytükör világít
de a fényoszlop kiált
hiába hogy a tárgyak elrejtik anyagtörvényüket
az események váratlanul rántörnek
harcok harcok
örökharc testvérharc kenyérharc
vér friss magvakkal ülteti be a földet
a szél elvitte az anya boldogtalan énekét.

Lámpák vörös fejét kibontani a ködből
ez a feladat
és a vér ami megtört kezeinkből cse-
pereg de nem ezt
az építés törvényeit a földet és a gyerekek
szolgását akarjuk elmondani
a vékonytollazatu madár megfagyott a kilin-
csen látni amint a fiatal házaspár elvonul
a tulsó parton az éjszaka emlői friss vi-
zet permeteznek
reménykedni reménykedni
harcolni harcolni
a szenvedés ize szétmállik a reggelben és egy-
általán meg tudunk-e halni a termékeny-
ség rózsáival körmeink alatt
zuhanó harangok
a tűz fellobogott a kakasok álmában s az ár-
nyék észrevétlenül átváltozott a hintán
völgyek ásítanak és zokognak
kifeszített háló vagyok ég és föld között me-
netelni fölfelé
csak menetelni fölfelé a hegyre melyet anyánk-
ból és szeretőnkéből neveltünk és mind-
azonáltal mégis
igy alszik bennünk szagos rózsafa ágján az
ördög
a nap megitatja az állatok szemeit
nyomoruságunk fészkeiből megszületik a kiál-
tás és a gyöngy ami a vizek színén világít.

Meritsetek a kutakból melyeket szivetek rejtekén őriztek valamennyi-
ünkben felporzanak az elfelejtett utak
és a fiatal lány mély fájdalommal
telik meg az első szerelemtől
tőlem hozzátok és töletek hozzámig röpülnek
el a fénysugarak de ki hiszi el hogy ez
igy rendben van
a fák állnak és hangtalanul kivirágoznak
merre induljak kérdezem
merre induljak a letaglózott városban a fekete
háztetők felett vagy a csöndes vizmentén
emléktelen ez a föld mondják emléktelen és
reménytelen
de nézzétek a magvak kinyílnak a szélben az
emberek cement és vasházakat emelnek
merre jársz hát
testvérünk utazik a szélkocsikon
a holt kisasszony lassan fölébred a kirakatban
kitárulkozás
találkoztál-e már a baráttal aki várt rád születésed
óráján öledből leesett egy virág s
az utca megtelik részegekkel most a nagylakat
részeiről beszélek
nézzetek át az arannyal és pókhálóval beszótt
függönyökön a gyerek kilépte az első lépéseket
az anya elváltozottan csodálkozik énekel az
alvó madár és a mennyezet alá tévedt
lámpa.

Szavakat gyűjtünk a papírra a fájdalom és öröm szavait a lélek felépül
karjaid melegen átfonnak a hang ércel telített és elszáll a hinárok fölött
fehér pelyhek hullanak ki fekete szemeidből
ki üdvözöl téged születő pillanat
az alvó ember néha kilép a falak közül és
észreveszi hogy mély kutakkal és vándorló csillagokkal van körülvéve zöld
moha alatt feküsznek ígéreteink
halott az óra amit az asszony a lemészárolt
katona után örökölt
érezzük ahogy az esték megmártanak bennünket
az indigószínű tengerben a szabad ég
alatt úszunk
a te hívó tenyered a csillag ami világít
gyöngy a te életed ami a felhőkön gurul
nem mondom ki a neved a szél és vizek örvényei rólad beszélnek
és a szoba ahol játékaim között ülök.

Zsirtalan a föld amin dolgozok de
azért élek fafaragással és kőtöréssel
is foglalkozom
a nap egész közel ül mellettem a
széken feleségem kezében megolvadnak a
gyerekek
üdvözöllek fekete csillag üdvözöllek
nem lehet kétséges hogy te vagy az én elvándorolt apám olajfelhő
s az egyszemű paripa valamennyiünk álmában
itt az ideje hogy elhullott napjaimmal számoljak
hogy megfeleljek a kérdésekre amik az emlékezés üvegházában virrasztanak
tenyényi föld a mi otthonunk mégis messzebb
vagy te a szűznél aki a tó fenekén alszik
íme az utakról letörölték az oroszlánok lábnyomát
ólommezők alá takaróztak a virágok
s a városokból valami vad szél ki-söpörte a lámpákat
halott itt minden a mélység és a magasság a
kinyitott szem a vágy a nyershusu anyag
kiálts felém barátom
testvéreim énekeljete felém a szegénység padlásszobáiból
a fájdalom lehull a tűz előtt és fehérbe öltözik
kinyiltak a szavaim és élnek
egy madár szállt a fűre
vizek tükröket remegnek
a szőke elefánton a nagy égi állaton utazom
szakadatlanul.

Szomorúságot összetörni a szivben
meg nem épített terveim s ő távozó
barátaim a reggeli vonatok ablakaiban
a gyűlölet itt van de az erdő felku-
szott az ég kötelein
a fény közelében tartózkodunk
leheletedben érzem a józan ember részegségét
örvénylés a halánték körül s a megsebzett
szarvas fájdalmasan bög a csöndben a
megfeketedett tüzek alatt
szomjuságom
kiöntöm mint a megüledett vizet a dolgok
beszélnek hozzám s nem tudom ki vagy
s hogy fehér vagy vörös-e a kapu ami
becsukódott mögöttem
nem kell hogy a varázsló kezei érintsenek
ismerem a vihart ami az éjszaka slepjében
kisért
forgólépcsők ahogy a színházakban kívánják
s a földből kiszakadnak a csillagok gyökerei
hideg fémek siklanak szemeid mélyén
egy ember fölértkezett a hegyre
az ágakon látni ahogy a vér megfagy.

Fiatal lány alszik az éjszaka mélyén
az elsülyedt vánkoson alszik gyanta-
mezőket lélegzik
vérengző állataival a moziigazgató
elvonult a horizonton
ismeritek a kérdést ami a szemek kutjából
emelkedik föl
kisgyermek a kerekék előtt kinyitott szárnyak-
kal szerelmünk árnyékát legyezzük kiál-
tásod áttöri a falakat
igy töröljük le a táblát amire életünket rajzol-
tuk nem tudjuk merre visz a hajó amin
ülünk egy felhőrongyra van feltéve minden
nyugtalanság átvérzett köd
beszélgetek veled az elvonult színben az éj-
szaka vastraverzeiben és a telefonkagylók
zugásában
egy vörös haju fa nő föl a lány ablaka előtt
tenyereimen átszűröm a világosságcsöppeket
lábaink alól
naphorgonyok emelik a tavaszi földet.

Fölemellek hogy lássanak kőből vagy
te elrejtett karmokkal és fényerek-
kel a homlokodon
a hang és szín törvénye nem idegen
nekem és meghatározza előttem a tájat
lassú mozdulások az unalom felhői esőznek
ellenségeink átlátszó tagokkal ülnek a kanáli-
sok rácsain
megzsufolt pillanat
a harcok trombitái összetörtek
anyja mellén kövéren csüng a magzat ki tudja
mi lesz belőle
a könyörületes ábrázatot keresem akit valaha
jól ismertem gazdátlan tányér az asztalon
a fa hegyén egyedül él a madár és fekete
éneket sir
nyissuk ki az ablakot ahonnan a győzelem
embereit látni
összetartozás szavai kikelnek a homokban
mellettem vagy és a tied vagyok énekelj a
sötét házak között örömünk vitorlái lobog-
nak.

Ki ismeri az idegent aki a köd alatt
vándorol
a zöld fához hasonlóan kérdések és
feleletek között állok s nevetek
mialatt karjaid vonalát simítom
hült szavak az ajkak között mégis enyém a
föld az elfeneklett bánat és a tűz meg-
riadt szived alatt rejtőzik
egy kiáltás bomlik ki az éjszakában nem is-
merem az utat ami hozzád vezetne
hol van az óra ami halott éveimet megváltja
a fonál végén élsz te az anyamadár szemében
fekete gyöngyök peregnek ujjaim közül
aludj
aludj.

Üveg és vas között úsznak tenyereim
ismerem az éjszaka fekete medvéit
emlékszem öregeimre akik gyümölcsöt
és lakkozott fapipát hoztak beteg-
ágyamhoz
kegyetlenül nehéz rajtam a föld ahol születtem
kinyitom a legyezőt fényből van és a kakas
tarajához hasonlít
így tehát nem rólad beszélek
nem virrasztok és nem alszom
hüvös szél repül a felhők alatt szeretnék le-
szállni a mélybe s ablaktalan a ház mely-
ből kihajlok
hallgasd hogy csikorog a lánc a sötét köpenyeg
alatt
lásd a nagy kerék amint föl és le gördül
gyűlölet és megérkezés
az utca mélyén elveszítettem a gyermeket
aki én voltam ó kettéhasadt kárpitfalak
és tetők melyekből a keserű mult szivárog.

A külvárosok házai között élek a
meztelen lány és a durva károm-
kodások testvérségében
gyakran ki akarok törni korlátaim
közül
a gondolat egy késszúrás itt minden pillanat
egy szem a hétköznapiok láncából
de nem a könnyörgés az ami a számon van
nem a fájdalom sem a meghasonlás ke-
serű vize
érezem a kezed érintését és azt hogy egyszer
kivezet engem a kerítés mögül ahol virá-
gaim hervadnak
érezem hogy a rosszat és jót egyformán meg-
érdemlem az igazságos mérleg hive vagyok
éles szemekkel és kemény kezekkel
magányosan állok itt színekkel és formákkal
telítve s mondanivalókkal amik rólunk és
miattunk szólnak
azoknak akik megértenek és azokról is akik
nem értenek meg
ó napjaim
el nem veszthető napjaim a padlásszobákból
műhelyekből országutakról és a vidám
emlékü kocsmákból
merre fordul az árnyék amin röpdülök
fekete vagy fehér ez a pont
tengeren ringatnak hogy kiáltsak
hallgatok
alszom.

Fekete trapézon repülnek el vágyaim
és a hangok amik szerelmem árnyé-
kában fakadnak
ugy látszik végleg elfelejtettem a há-
zat ahol jó szüleim élnek
ó fénytornyok és fénysebek
nehéz nekem a tetszhalott gyermek a fájdalom
és gyűlölet felhői esőznek
a vámörre figyelmeztetlek aki szörnyethalt
München kapui előtt
tudod-e még ki menydörög a lemezplatni mögött
esténként hazamenni a meredek lépcsőházban
igy csukódik össze fölöttem az idő érzem
ahogy a szél megfagy a gyékényen
és nem aludni nagyon sokáig nem aludni reg-
gelig nem aludni másnap délig nem aludni
egyáltalában nem aludni
csak feküdni az ágyon elgyürt ingben és meg-
keményedett ábrázattal
a sárga tehén közben hétszer átmegy a kerten
pam pamm
üvegen gurulnak könnyeim
egy kardcsőrű madár megölte hűséges szolgámat
most az asszony felé fordulok hogy átadjam
kinyílt virágaim
nem ismer meg
a szomszéd lakkozott asztalkája áll közöttünk
hogyan is kerültem hát idáig.

A hajnal trombitái köszöntenek min-
ket a hajnal öregjei és fiataljai
hideg árnyékunkba hull a kigyó mi-
előtt szemeit ránk emelhetné
emlékezz rám ha elmegyek a víz összegyü-
rődik lépteim mögött
most a négy fal között dolgozom tollal ecset-
tel vésőkkel és más egyszerű szerszámokkal
tűz és kibontatlan titok van az ujjaimban az
építés törvényeit hirdetem
de sajnós nekünk a legjobb barátaink értelmét
is át kell alakítanunk
toronylámpa és bányamunkás vagyok egysze-
mélyben mi az amit nem értesz meg be-
lőlem
íme itt van a tányér fehér porcellánból készí-
tettem
és keresztben fekszik rajta a kés ami fiatal
gyümölcstől véres
ne neved hogy beszéllek hozzád nem tudok
elszakadni tőled
bátor fiaiddal és termékeny asszonyaiddal
életem tavaszi környéke vagy te
az elindulásom és megérkezésem vagy te
megmozdodom a fényben hogy tiszta és jószagú
legyek neked
a hullám bejön a szobába hogy el vigyen
vasszerkezeten állok
kiáltásomban harcaid emlékei virágoznak.

A KÖLTŐ ÖNMAGÁVAL FELESEL

BALGÁK MEGKÍSÉRTÉSE

Egy szeretetreméltó kortársammal találkoztam ma.
Költő. Valahonnan az északi hegyvidékről származott
s most kigombolt kabáttal és boldogan sétál az
őszben. Mit neki a köd, az erjedő falevelek és a szél,
mely a folyó felől suhan a körutakra? Költő, gondolom
s majdnem szánom őt magamban. Sajnálom kicsit, mint a
rokonaimat, akik hozzám hasonlítanak.

Még itt jár előttem, még hallom a léptei kopogását
s talán a következő pillanatban kibontja szárnyait
s felszáll a magasba. Hogyan múlnak majd napjai
a kék levegőégben? Ki veti meg ágyát? Ki aprít zsemlyét a kávéjába?

A költők mind szegény emberek s kicsit bogarasak is.
Szeretik a magányt, de ha senki nem látja őket, a halakkal
és madarakkal társalognak. Szegénykék. Követem őket, ha
olykor szerencsém van hozzájuk. Tudom, ez a mániám a fegyver
mellyel megölöm magamat s csak követem őket és átveszem
súlyos keresztjüket.

HALK KIS BALLADA

Meghalt az asszony, aki szép volt s akit versben dicsértem én
mondom bizony, meghalt már szegény.

Mint az árva, búsan és sután
egyre sírdogált. Csak sírdogált s letért a földi utakról
örökre egy ünnep délután.

Az enyém volt ő s engemet, mint rózsát viselt a kebelén
s maga is egy rózsza volt szegény.

Ki érti meg súlyos bánatát?

Virágot szedett a réteken egy nyárvégi nap alkonyán
aztán sírt és megölte magát.

A KÖLTŐ ÖNMAGÁVAL FELESEL

Hej, Kassák Lajos, derék Kassák Lajos
de sokan neheztelnek rád, vicsoritják fogaikat és fenik a késüket.
Miért mondod, kedves és bőkezű hazádban nincs semmi
ami előtt érdemes lenne mélyen kalapot emelni
együgyű képpel hajlongni jobbra, balra
a hála és köszönet nevében.

Hej, egyszer majd megtanítanak kesztyűbe dudálni.
Ahelyett, hogy szétnéznél a bőrén, közvetítenél, vagy kereskednél
költeményeket firkálsz, meggyalázva az anyagot és formát
mindenki megvet érte a maga kis értelmével
s hiszi, joggal süti le pilláit, ha rólad van szó.

Hívatlan vendég vagy köztünk és sajnos
nem találsz ki az ajtón, amit annyiszor feltártak előtted.
Menj, mondják, nem állhatjuk szűrös tekinteted
kusza, darabos verseid kellenek az ördögnek
nevetésseddel és konok tagadásaiddal
ne sebez meg bennünket, akik különben is annyira vérzékenyek vagyunk.

- Minek ez a sok szentencia, no lám csak
vagyok, amilyen vagyok, az Atya egyetlen fia
kényelmes és folyton rohanó, konok és engedékeny egyszerre
dologkerülő a munkások közt, törvénybontó a költők előtt
akiknek nehezen viselem el irigységét és szánom őket
hogy olyan öregen jöttek a világra, s fáradtan üldögélnek
üres kaptáraik körül.

- Öreg vagy már te is, méheid feleszik saját mézüket
s ezért haragos a tekinteted és keserű a szádíze.

- Eljön majd az idő, mikor leültök az asztalomhoz
mézet kanalizni és gyönyörködtek a kiszállt rajokban
melyek az én dalaimat dalolják
a virágzó rétek felett s tükröződve
a csobogó patakok ezüstjében.

MAGÁNYOS FA A PARTON

Ne csapj le rám, fejsze, ne sodorj magaddal szél
egyedül állok itt, akár az elátkozott
s tudom, panaszaimat sem hallja meg senki
miket tagjaim remegései kísérik.

Valaha erdő állhatott itt és körülvettek
testvéreim, hozzám hasonló valamennyi
örömük és bánatuk olyan, mint az enyém
összedugtuk fejünket s száz erős karjukkal
megsimogattak, miközben bársony rügy fakadt
és illatos virág nyílt rajtuk nevetve.

Miért ily haragot tartó felettem az ég
gyökereim miért tengnek a málló homokban?
Lám, egyik évszak elvonul a másik után
és megvénülök majd anélkül, hogy egyszeris
vőlegény, vagy szép menyasszony lehettem volna.
Milyen lehet a világ e holt partokon túl?
Olykor benézek a ringó folyó tükrébe
s látom nem kellhetek én már többé senkinek
csak állok itt az éhes, zümmögő legyek között
s kegyetlen viharok tépik sárgult fűtjeim.

ÚJ VERSEK

AZ IGAZ KÖLTŐKHÖZ

Ki bízta ránk a nagy munkát, a rend gyarapítását és a szabadság hirdetését
ne kérdezzük kicsinyes töprengéssel, de szorgalmasan végezzük
a dolgunk és úgy, mintha csakugyan mesterei lennénk az alkotásnak
mintha egy palota felépítéséhez kezdenénk a semmiből
s mutassuk meg a tömör, kemény falak máris emelkednek a magasságok felé
holnap tető alá kerülnek s az egész ott áll majd
a tér közepén rendületlenül.

Vállaljuk, ami kiosztatott számunkra
túl a szakma pénzügyein s a tudósok szemérmes magányán is túl.

E pillanatban szót sem érdemelnek a bajok, amiket elszenvedtünk,
s a gondokat is feledjük, amik soványra vészték
sápadtra sorvasztották arcunk színét.
Kövessük azt, aki előbbre lép, fényesre élesíti eszközeit
a hit lángját gyújtja fel ott, ahol mások csüggedten már aludni készülnek.
Mit számít, hogy némelyek mániákusoknak neveznek bennünket
hogy ajkunk előtt elhúzzák a mézesmadzagot s végül
bontani kezdik állványainkat.

A lélek mély forrásai táplálnak minket
soha nem volt fontosabb az okos szó és a helyénvaló cselekedet
soha nem álltunk tömörebben egymás mellett, reménydús bajtársak
soha még harc igazságosabb a miénknél
soha mértéktartóbb, soha vértől mocsoktalanabb
de a gonoszság sem volt soha szívósabb, ravaszul számítóbb
mint éppen most.

Nem jósolunk rózsaszín jövődőt s nem nyújtjuk át az ígéretetek csokrát.
Üres szavakkal nem léphetünk a boldogtalan szegények elé
és nem ruházhatjuk fel az utcára került árvákat
kinek a jószándékával olajozzuk meg gépeinket
kit emeljük fel védőszentül, ha árvíz fenyegeti a falut?
Minden elmozdult a helyéről s most mindennek új alapot kell vetnünk.

Aki derekasan harcol, csak az remélheti a győzelmet
mellé állnak a szegények és kitagadottak, néki adják szívük bizalmát
figyelik pillantását s felőle álmodnak álmaikban.
Ilyen a mi sorsunk, költők - örökké nyughatatlan népség
fegyvertelen bajnokai az építésnek.

MÁRIA ÍGY SZÓL A GONOSZ FÉRFIAKÉRT

Álljatok szóba velük, szegények ők nagyon. Nem baj, hogy emlékeztek rá: az utcán heverték részegen. Azóta levezekelték bűneiket s ha újból berúgnak, ismét elmennek a templomba s Mária oltára előtt a kemény, hideg köveket öntözik könnyeikkel. A Szüz nézi őket és mosolyog. Mindannyiszor, ha férfi jön elé térdet hajtva, kedve lenne hangosan felnevetni. Ismeri jól ezt a fajtát. Nemsokára talpra állnak, kihívóan tekintenek majd körül s hogy hazafelé indulnak, lábbelijüket durván csapkodják a köveken. Mária jól ismeri az ilyen fickókat s azt is megbocsátja nekik, hogy kegyetlenül bánnak az asszonyokkal, akik az ő gyámoltalan nővérei. Haraggal elfordulhatna, megrovó szavakkal illethetné őket s ilyenkor szebb ő és fényesebb tekintetű, mint valaha is. Úgy véli, az ilyenek nem a fenyítéstől, hanem a türelmes jóságtól épülnek. Együtt érez asszonytársaival, de azért hasonló viselkedésre inti őket. Bántanak minket, mondja, de azért mi vagyunk az erősebbek. Dohányoznak, állandóan a szeszes italokat szomjúhozzák és kielégíthetetlenek a szerelemben - nem elég istenverés ez a számukra? Én szánom szegényeket s ha segítségért fordulnak hozzám, közben járok értük.

Álljatok velük szóba, testvérekéim, mondja, nem megátalkodott gonoszok ők. Csupán szálmassan tökéletlenek. Mire is jutnának, Istenem, ha nem lennének türelmes szolgálóik és elvonnánk tőlük gyámolító segítségünk?

SZEGÉNYEK RÓZSÁI

ÓDA 1948

A bevérzett vásznak hullámai között
a józan ész és a sárkányfogak kerítésén túl
ahol barna csuhát öltött magára a nap
férgek nyüzsögtek, az ember halott szemei
mélyen ültek a moszatban
s a felzaklatott galambok fészkeiben
szennyes és hideg fémgolyók heverték
hol az egyiptomi sáskajáráshoz hasonlóan
tüzes acél, csörömpölő üvegtörmelék hullt az égből
ott hol Isten végtelen hatalma hirtelen véget ért
s túl a szenvedések fakó vízmosásain
a kiáltások göröngyein s a szegyenoszlopokon is túl
amiket elképzelhetetlen idők ácsoltak körénk
ott a gyalázatos oszlopok árnyékában egy trombita zendült fel
s a megdagadt vizeken új hajók érkeztek
egy régóhajtott hajnal feledhetetlen színeivel.

Így kezdődött az ember feltámadása Európában
s a mi kis földünk is, ó a kihűlt tűzhelyek
egy csók, egy kézfogás emléke mily gyengéden érintették meg
szívünket
s ahol azt hittük, mindennek vége, a párkány töredékén
egy rózsza óvta szirmait s epekedőn mosolygott.

Így kezdődött, hogy az ember rossz fogai közül
kihullott a véres kés, az átok, ami saját fejére szakadt
s hogy ujjai leváltak a másik ember torkáról
zászlók emelkedtek a magasba s a szerszámok orkesztere szólt
ott, hol a végzet ostora zúzta szét csontjainkat
az elhagyott ház kapujában ismét csikordul a kulcs
megleljük életünk értelmét s az elveszett gyermek lábnyomát.

Ó, szenvedéseink végtelen sora
ó, tragikus múltunk véres cafatai
ó, gyötrő félelmeink a gyilkolástól
s még szörnyűbb félelmeink a meggyilkoltatástól
amott a mély veremben heverték már döglötten
tisztító tűz és halálos jégzivatar szakadjon rátok
mossanak szét elhullott könnyeink árjai.

Csatornák hörgése s a dögvész szirénái helyett
most a gyáarak, műhelyek és irodák kürtjei szólnak
kiszálltál sirodból, ó, hét törrel átszúrt értelem
a költészet illatos koszorúját fonom homlokodra
ki fénnel és harmattal öntözöd mártírjaink dicsőségét
sarjasztod vágyainkat, vezeted karunk mozgását
a szolgálakat te lázítod fel telhetetlen gazdái ellen
s a te méhedben bontja ki csíráit a jövőendő.

Erőnk új rügyezését láthatod világ
ki tagadhatná házaink felett a szétömlő fényt
hű asszonyaink újból kitelt formáit
iskolánk falai közt az ébredő nép dalát
s ti idegenek, hunyt pilláitok mögül is nem halljátok-e
gépeink pergő ütemét, repülőink zugását
a sárga gabonatáblák felett, innen és túl a fellegek tavában
s ahogyan mozdonyaink áttörik az éjszakák ködfalait
tengelyeiken gurítva felénk földünk termését
vizeink pontyait, csukáit, ezüst szép márnáit.

Napunk felkeltét, jószágunk gyarapodását éneklek
ezen a madarakkal behintett bronzsín hajnalon
s ha az igaz szó lángjaira szomjazol testvér
hallgasd csak, hallgasd bő nyarunk zuhatagjait
és lásd, hogyan nyitja ki égő szirmait az ígéret
s az áradás, amit mi kavartunk fel
hogyan sodorja el a múlt világ rongyait.

SZERELEM

Mégis csak a te rejtett tüzed
a legmélyebb sebet égető tűz - Szerelem.

Ó, asszonyok, ó, asszonyok
akik házába olykor benyitottam
vagy csak az ablakon néztem be hozzájuk olykor
s ó, ti lányok, kócos rózsatők a reménydús partokon
be szép, hogy olykor átlobogtok éjszakáim bozótján
s én sejthetem fiatal húsoatok illatát
és ó, ti gyöngyszemek a hétköznapiak fonálán
az én utcámon mentek át ti reggel, este
milyen boldog a szél, ha szoknyátok ráncait cibálja
milyen örömmel venne fel benneteket a férfiak hajója.

Kiket a káromlás és a korbács gyaláz meg
a gyáva szolgák se mondanak le rólatok soha
soha a katona, ki a halállal jegyezte el magát
minden férfi szíve tárva nyitva áll
várván a galambot, csőrében a gyűrűvel.
Szerszámai közt a kovács, ha rátok emlékszik
kalapácsa dalol az üllőn, bús és gyönyörű dalt dalol
tűzcsóvák nyílnak a szörnyű vasrácsok indáin
s ő kezes lesz, akár a húsvéti bárány
és sírni tud ő, aki még soha nem sírt
érzi, tör ütötte át szívét láthatatlan
egy pillantás, vagy egy nevetés mérgezte meg borát
egy nevetés, ami keserűbb volt az epénél.

Csupa ígéret vagytok és csupa hívás
csupa átúszhatatlan tenger mégis.
Hány király fejét ejtettétek a porba
hány énekes száját tapasztottátok be sárral
hány szívet roncsoltatok szét unalomból.
Szűz Máriák és szenvedő Veronikák
véres a ti kendőtök minden egyes szála
bánat virágzik a ti kertetekben
aransárga bánat, ezüstszerű bánat.
És mégis kiolthatatlan a tüzed - Szerelem.
Hogyan is feledhetném a kurta ingű csitri lányt
akit egy kulcslyukon át láttam mint kisleány
feledhetem-e a véletlenül elcsábított asszonyt
aki lábhegyről és hunyt szemmel adta az első csókot
és a vöröshajú idegen nőt feledhetem-e
aki a tó partján hevert mókussal az ölében
ami nem is mókusz volt, de maga a csipkebokor
ahogyan Mózes előtt megjelent a pusztában.
Maga a tűz vagytok ti s én a tűzre való hasáb
fogadjátok hódolatom ajándékát e versben
szűz Máriák, szenvedő Veronikák.

SZELLŐ A VIRÁGZÓ RÉT FELETT

Tüzes fogókkal és ólmozott husánggal kényszerítenek, hogy énekelj. Szegény költő, jobban meghajszoltak, mint vadászat közben a nyulakat, mint gyilkost az éjszakai razzián. Ó, te örök kárhozatra ítélt, amint tovasuhansz az árnyékban. Látod, a semmiből hirtelen előretör a tenger, hogy kimossa alólad a talajt, amit a lányok leggyönyörűbbjei szöttek a bánat és szerelem fekete-vörös szálaiból. Egy madár figyelmeztet, de hiába.

Tarka cseréptörmelék között bolyongsz s imitt-amott egy pipacs üti fel fejét és virít, lehet a te véred csöppjeiből. S útközben találkozol egy számmárral, amint roskadozik a kereszt terhe alatt. Idegen, ha látna benneteket, alig tehetne különbséget közted és a szerencsétlen állat között. Olykor egy elvarázsolt kert ösvényén bukkansz elő, a fák lombjai feléd susognak s a virágok letérdelnek előtted. Úgy üdvözlnek, olyan meghitten és olyan magától értetődően, mintha zsenge húgaid és anyányi nénéid lennének valamennyien. Megint egy más keréknyom vezet tovább a lábad s aztán szárnyaid nőnek és repülni tudsz. Így lebegsz a végletek közt, de egyre felismerhetetlenebbül.

Hiába sirsz, lantod hiába pengeted egyre messzehangzóbban.

Valaki megjelenik a porta csillagokkal felhintett küszöbén és becsukja előtted a kaput.

KÖLTEMÉNYEK, RAJZOK

KÉT FŰSZÁLLAL A KEZEMBEN

Merre és hová menjek most
kérdzem magamtól és elindulok
bizonytalan léptekkel mint a vakok.
Örvénylik az idő
hullámszik a tér
s íme a megsebzett fák
kiégett házak romjai közt
merre és hová menjek most.

Ki rabolta el a sikátorok kulcsát
hogyan bezárja felettük az ég kapuját
tengernyi kék lepedőt mutassatok
a hold fénylő szarvát legalább.
A hajnal pirkadását keresem
a szelíd rózsaszínű flamingót
aki ott vergődik vérbefagyottan
az éjszaka mancsai alatt.

Ki tépte le hajdani szép városunk díszait
ki átkozta el az erdőket tengereket
a sivatag pálmaligeteit ahol
az álmok rózsái illatoznak anyaszült meztelen.

Hunyt szemeimmel látom mindezt
és érzékletesen tapintom mint a valóság homokját
a csókot amivel annyi asszony megajándékozott.
Mégis egyedül lépkedek egy korhadó falépcsőn
hallom saját csontjaim nyikordulását
keserű szagokat hoz felém a szél
tépott vitorlákkal érkezik
tarka repülőhalak kíséretében
és nagy zenében mint aki
tömény alkoholtól részeg.

Csörömpöli és dudálja hogy ki vagyok én
félreismerve lényem üvegét jellemem acélját.
Baráttalannak és rokonnalannak mond engem a szél.
Havas viharokat zúdít rám hogy hulljak el
s ha elpusztultam ördögfiókák táncát lejtő sírom felett
nem is sejtve a csodát amely a valóságnál igazabb
nem is sejtve hogy a halhatatlanság anyyala
kézenfogva vezet át a zöld vesszőből font hídon
mely a születést összeköti a halállal
hogy az azúr kék vizében mossuk ki szennyeseink.

Mozart Requiemjét hallgatom éppen
és galambok keringenek szobám négy fala közt.
Szentlélek hőszi madarai
ti nem lesztek hozzám hűtlenek soha
arany csőrök felhasítja a titok burkát
s a jószág szeme könnybelábad az örömtől.

Világunk minden terheivel a vállamon
csak járom a rozoga falépcsőt most már körbe-körbe
nem haldokolhat senki
hogy én bele ne haljak a meggyötört párnán
nem születhet meg senki
hogy az ő fényeiben én is újjá ne szülessek.

Ó madarak mindenféle madarak
amint tojásaitokat költitek a csönd burája alatt
farkasok amint sovány árnyéktokat vonszoljátok
télidők súlyos fejszéi és kifent kardjai közt
halászok akik átszűrtek a mélykék óceánokat
s a Gondviselés jeleit látjátok a távolban
kurvák és apácák akik más más éhséggel és szomjúsággal
bagozzátok a kegyetlen szerelem csomóit mindhiába.

Egyetlen túlfeszített húron pendül az életünk
hiába szólnak Mozart kürtjei
mintha a Paradicsom kapui végülis kinyílnának.
A gyötrődés foglyai vagyunk s hogyan nyilhatnának meg a kapuk
ahol a szív hallgat s az agy még mélyebben hallgat
egy strucc vagy egy béka fenéke alatt.
Csak befelé tudunk kérdezni
és nincs válaszunk nincsen.
Egyetlen örömöm hogy emlékszem az időre
mikor először hallottam meg a holt tárgyak sugallatát
mikor a karácsonyfenyő ága először változott
lángoló ecsetté a kezemben.
Micsoda idő volt ez s micsoda emlékek
álarcában tér hozzám vissza
százujjú kezét a vállamra teszi
és kérdez.
Nem tudok felelni.

Egy vagyok én a templom egerei közül
baráttalan és rokontalan ahogyan a szél mondja.
Hajdani szép városunk romjai közt bolyongok
a rozoga falépcsőn föl-le
föl-le
gyakorta érintve a horizont szélét
ahol a napgyümölcs magja izzik fel vörösen
s a lenge fény járja hajnali táncát
a láthatatlan kötélén
mely ég és föld között feszül.
A szél pedig dudálja és csörömpöli hazugul
hogy ki vagyok én miközben bemocskolja
lényem üvegét jellemem acélját.

SZERELEM SZERELEM

AJÁNLÁS

Fogadd el ajándékom oly szerény
csak az eget adja és a földet
a zöld tengert az álcázott gyilkost
ki sok cápát ölt meg és sok halászt.
Fogadd erdőimet mezőimet
hol galamb fészkel szőke nyúl szalad
és fogadj el engem mert végülis
minden én vagyok e zord világon
s én neked ajándékozom magam
egy vörös csókért egy halvány mosolyért.

Fogadd el ajándékom kedvesem
oly hálatelt és oly neked való.

HETVENKÉT LÉPCSŐFOK

Hogy végigtekintettem életem
egy dombtetőn állok mezítelen
szegény és elhagyatott voltam
de nem egy a nyomorultak közül
kik folyvást vakaróznak
s a két szemük együtt oly szomorú
akár egy avitt temetési menet.

Nem könyörögtem soha s nem árultam elveim
kik e világra hoztak őket követem
vagy asszonyok és lányok után jártam
kiket ifjúságukért szeretek
s ők is szeretnek engem
hogy se csendőr se próféta nem vagyok.
Nem nem én csak a tiétek vagyok
alkonyom fényei vidám szeretők.

Ó te réghalott ki első voltál
s te aki mellettem lépegetsz
ha rátok gondolok kemény szívem megenyhül
hallom a vonuló felhők énekét
s hogy ők is rólatok dalolnak boldogan.

Szeretem a nőket e furcsa lényeket
kiknek vadságát kedves báj takarja
szemük színjátészó tenger
megfürdök benne gondtalan
és úszok új tájak új szeretők felé
hol megint csak véled találkozom
kék tollú folyton szálló madár
szánj meg és dalolj nekem.

MEGÁLLT AZ ÓRA

E dalt még neked szánom de nem hízelgő ajándékul
hanem hogy láthattam szemed fogad tíz gyöngyház körmöd
s hogy azokban a pokolszülte feketevörös órákban
nem öltél meg engem és én nem gyilkoltalak meg téged.

Bezárom az ajtót s a falról leakasztom a tükröt.

Papíromon fekete tintafolt. Ez az éjszaka.

A sűrű csöndben volt szeretőim szemei ragyognak.

VAGYONOM ÉS FEGYVERTÁRAM

KÖLTÉSZETEM

I.

Mentenem kéne ami menthető
s én csak ülök
súlyosan
akár egy kötömb
akár az az óriási madár
akit kamaszkoromban megsebeztem és némán vérzett el a füzes árnyékában.
Csendben a világ ismeretlen részének mély csendjében
költeményeimet írom amelyek egyszerre innen és túl vannak az irodalmon
a megszokás törvényein
a hülyék révületén.
Elég volt az ömlesztett szépből
az örökölt effektusokból.
Az én költészetem nem az álmok kusza burjánzásából
hanem a geometria szigorú rendjéből születik
lefejt a gyümölcs héját
megszerkeszti az alaprajzot
térbeállítja a tárgyakat
eltakarítja a múlt romjait
s egy szebb jövődőt ígér.
Íme költészetem valóság-lényege
szavaim tartalma
vallomásaim értelmetlennek vélt értelme
tűzeső
és jégcsapok csengése
amik az ellentétek törvénye szerint
egyszerre egymás mellett élnek
és betöltik a világ
ismert
ismeretlen
tájait.

II.

Nemcsak a szív énekel most
nem is csak a nyelv.
Szemem kék vize
fogaim kemény fehére
testem klasszikus szerkezete
szellemem felfoghatatlan anyaga
fejem milliányi hajszála
kezem tíz ujja
akár egy orkeszter
tíz megszállott tagja
egyszerre cseng
hogyan hírt adjanak rólam
a világnak.

Énekelek
a fényben
és árnyékban
mindazokért akik szerencsétlenül születtek
vagy később érte őket a szerencsétlenség
a süketekért
a vakokért
a hitetlenekért
az együgyűség áldozataiért
azokért akik halálba ugranak a hegycsúcsról
s azokért is akik nem mernek előbújni a barlangból.

Úgy énekelek
hogyan valaki más
sorsa mélyéről visszhangozza
és képessé válják rá hogy elinduljon
a part felé
ahol korunk anyaméhe vajúdik
ahol a földbevetett mag csírákat fog
ahol a magtár kapuja nem tűri a lakatot
ahol a pásztor nem hagyja cserben nyáját
ahol az ember ráismer embertársára
kezébe veszi
az anyagot
a szerszámot
és megalkotja
élete értelmének
vértől piros
szenvédésektől fekete
jegyeit.

SZERÉNY HITVALLÁS

Mi mindent ígértek nekem. Mi mindentől meghaltam már és mi mindentől újból feltámadtam. Az út körbe forog alattam, úgy érzem, vasketrecben élek, ami belül van, az az enyém, ami kívül maradt, konok ellenségem. Így fogamzott meg bennem a lázadás magja, amiből az a szép fa lett, amit közönséges halandók bitófának neveznek.

Átkozott kötélén hányan adták ki lelküket s éppen ezért hányan lettek közülük halhatatlannokká. Egy ideig a juhok tarló földjén kódorognak céltalan, majd új otthonra lelnek, kitárulnak előttük a szívek és agyak, védőik és magasztalóik lesznek. Később a legmagasabb csúcsok magukhoz vonzzák őket olyannyira, hogy a vakok előtt is láthatókká válnak. A mélységet, magasságot egyszerre birtokolják. A mi fülünkkel hallgatóznak, a mi ajkunkkal énekelnek. Felszállnak a madarakkal és visszahullnak az esővel. Megesszük őket kenyér helyett s olykor kirókázzuk, de ez már nem változtat az ő felmérhetetlen, kifürkészhetetlen pályájukon. Mind ezt tapasztalatból tudom. Nem mintha magam is halhatatlan lennék, de mert hiszek bennük, az elérhetetlenekben, az utánozhatatlanokban, a semmi létezéséből valóokban. Fényjelekkel szólítanak a sötétből, s a magam profán nyelvén válaszolok olyan félreérthetetlenül, mint a gyümölcsseivel terhelt fa, mint egy hímszarvas, akit még nem hagyott el a csorda.

Hiszek bennük és tagadom a lehetetlen nem létezhetőségét.

Kihirdetem, hogy nem vagyok szolga, sosem is nyaltam meg senkinek a talpát.

Megígérem, ha majd Istenemhez indulok, nem állok meg félúton.

Nincs okom félelemre. Mi mindentől meghaltam már és mi mindentől újból feltámadtam.

AZ ÉJSZAKA ZÚRZAVARA

Csöngettek.

Egy ló állt az ajtó mögött
mély meghajlással üdvözöltem
ő a jobb lábával szalutált.

Ezüst hajó ringatott tovább.
Messze lehettem már házamtól
mikor hajnalban felébredtem.

Milyen földre vetődtem
kérdeztem bambán.
Miféle emberek élnek itt
kiürítették a tejespoharam
kenyeremet vaskampókkal az asztalhoz szögezték.

PÉLDABESZÉD HELYETT

Elítéltek, mert ártatlan voltam. Védekeztem, igaz, hogy nagyon lanyhán, s ők megmagyarázták, nincs nagyobb gonoszság az ártatlanságnál. Mesteri függőhidat és kilenc velencei bárkát ajánlottak fel szökésemhez, de én maradtam. Jézus és Barabás állhattak így Pilátus előtt, s én mosolyogva néztem, hogy a tömeg nem engem, hanem Barabást szabadítja ki a bírák karmai közül.

Elhurcoltak, mert bebizonyították, hogy ártatlanságom valóságos lázadás az emberek általános életmódja ellen. Igazuk van. Acélpenge az ártatlanságom, hosszú évezredek alatt kiagyalt méreg és modern golyószóró, főképpen pedig olyan néma jelkép, amely éjjel és nappal egyformán vádol.

Kigombolt gallérral, nyakkendő nélkül jártam, mintha csak életem, nyomorúságos életem kezdete óta a kötélre várnék, amiről majd úgy csüngök alá, akár anyja köldökszinórjáról a rothadó gyümölcs.

Abból élek, hogy nem félek a haláltól. Élvezni tudom, ami tilos, s nem azt utálom, aki szolgál, hanem aki szolgálatot követel a gyöngébbtől. Kemény homlokom fájó idegeim bozótját rejt, halak, madarak és dús növényzet élnek sűrűjében, védenek árulóim és rágalmazóim ellen. Miután fejemre hullt ítéletük, a magam céljának mezsgyéjére léptem ismét. Megtaláltam otthonom s a színes asztali abroszt, amivel eltakarhatom fájdalmam. Nem állok meg az örvény szélén, úszom tovább az ár ellen.

Ó, gyönyörű, vad zuhatagok, mossátok el üledékét a múltnak.

MUNKÁSPORTRÉ

Ezt a fejet nem formálta saját képére az Isten
ezt a fejet a tegnap emléke és a ma kétségei gyötrik
ebben a fejben forradalmak magvai csíráznak
erre a fejre régóta lesben áll a hóhér
ezeket a kezeket a teremtés eszméje vezérli
ezek a kezek balról áldottak és megátkozottak jobbról
ezek a kezek lesújtanak és felemelnek egyszerre
ezek a kezek bilincsek nyomait viselik
ezek a kezek nem kulcsolódnak imára
ezek a kezek undorodnak a vértől
ezek a lábak nem csúsznak el egy narancshéjon
ezek a lábak összekötik nyugatot a kelettel
ezek a lábak agyontapossák a sárkány hét fejét
ezek a lábak eljutnak arra a tájra melyről a fej álmodik
ez a szív zsarnokok fegyvereitől sebzett
ez a szív saját paraszától újjászüli önmagát
ez a szív az én szívem ikertestvére
ez az ember olyan amilyen én vagyok
egyazon ég alatt
egyazon dalt
daloljuk
vetésről
aratásról.

FESTMÉNYEIM ELŐTT

Állok a képeim előtt
a képeim előtt
amiket én szültem
nagy erőfeszítéssel
de veríték nélkül
egy jó napom
jó óráján
a világosságban
a csendben
oly távol mindentől
hogyan különböztethetetlen
voltam a való világtól.
Ugyanaz a vágy gyötört mint a szüzeket
ugyanaz a mozdulatlanság súlyosodott bennem
mint a kövekben
s mégis a távolság vonzása röpített
egy szín
egy forma
egy vonal felé
melyek az én
halhatatlanságomat
rejtik magukban.

VAGYONOM ÉS FEGYVERTÁRAM

Kedves tárgyait az asztal üveglapján.
Nagyon szegényes az összbenyomás.
Különböző világtájokról érkezett festéktubusok
barátaim küldték akik feloldani kívánják
magányomat és megértik képeimet
melyek az egyszerűség és tisztaság
nyelvén beszélnek.
Néhány megfakult fénykép összekuszált múltamat idézik.
Fehér papírlapok szétfolyt vércseppek nyomaival.
A költő elvetélt magzatairól vallanak.
És levelek
levelek amiket nem válaszoltam meg s ezért állandóan
nyugtalanítanak.
Ecsetek tollak ceruzák.
Íme az én vérrel be nem mocskolt fegyvereim.

A TÖLGYFA LEVELEI

REQUIEM EGY ASSZONYÉRT

Ő halt meg akit nagyon szerettem
igaz hogy
sosem vallottam meg neki.
Akkor csak a barátja voltam.
Egy másik férfival élt
három gyereke hites apjával.
Mindössze huszonkétéves
s a három gyerek mint a szegénység sápadt virágai.
Egyik még az anyja tején nevelődött
esténként a nagyanyjuk mosdatta le őket
a zománcát vesztett
zebracsíkos lavórban.
Igen ők a szegénység sápadt virágai voltak
a szomszéd gyárfalak árnyékában.
Sok volt a sírás
a kenyértelenség szomorúsága.
De jól bírták a zúrós nappalokat hosszú éjszakákat
minthacsak kínpadra születtek volna
homlokukon a mártírium jegyével.
Ott csetlettem-botlottam közöttük
aztán én lettem egyetlen férfi a házban
a másik mintha füstté vált volna
többé sose láttuk.

1910

kemény télidő
sovány ígérek
és egy ajtó
amit nem tudtam becsukni.
Az asszony hozománya három gyerek
három száanalomraméltó virágszál
és én már éreztem vállaim meghajolnak
a gondok súlya alatt.
Fiatal költő mindent súlyosabbnak éreztem
mindent sötétebbnek láttam a valóságnál
s csak testem élt köztük.
Nem holmi öttusa bajnoké volt ez a test
hanem az enyém
egy fiatal költő teste
amit gyakorta cserben hagyott a lélek.
Nem ezen a tájon volt igazi otthonom
más hegyek serpentinjein
más vizek sodrában
más csillagok alatt
más végletek közt
éltem szinte láthatatlanul.
Nem törődtem a bírák szigorával

sem az adóhivatallal
orvosok nagyképével
vénasszonyok siralmaival.
Az a pénz nélküli úr voltam
aki önmaga húásával táplálkozik.
Rögeszmém volt a végtelen felmérése
és meg tudtam elégedni a semmivel.
Hasonló voltam azokhoz a hívőkhöz
akik a mennyek kapuin zörgetnek
feledve rongyaikat és sebeiket.
Nem ittam alkoholt
és a megrögzött iszákosokhoz hasonlítottam
behunyt szemmel bolyongtam
anélkül, hogy letértem volna egy egyenes útról.
Már tudtam
horgonyaimat a tenger mélyére vetettem
íme hát a sajkát
amit álmaim fénypontjaiból készítettem
semmi baj nem érheti
mert én magam vagyok a tenger
felette az ég
rajta az ezüstporral behintett
tejút is én vagyok.
Féltem a haláltól
s nagyobb biztonságban éltem minden halandónál
oldalamon már az asszonnyal
aki elhagyta értem három gyerekét.
Nálunk senki sem lehet boldogabb
mondtam őszintén és meghitten
s mégis ha megcsókoltuk egymást
a bűnösök szomorúsága
összeszorította torkunkat.
De ez már nem változtathatott a mérleg játékán.
Azt mondtam az enyém vagy
és ő is azt mondta
az enyém vagy.
Boldogan szavalta verseimet
gesztusok és szenvelgő grimaszok nélkül
úgy ahogyan megszülettek a mélyben
ahogyan a napvilágban kiteljesedtek
és én láttam őt a színpadon
Maeterlinck
Szent Antal csodájában.
Ó Isten Isten
hogyan múlik felettünk az idő
milyen elszabadultan forognak
sorsunk olajozatlan kerekei.
A színpadon
a nézők szemének kereszttüzeiben

ő volt a szegény együgyű szolgáló
mocskos zsákrongyával éppen a padlót mosta fel
mikor megjelent előtte
Szent Antal
fehér liliomszállal a kezében
ezüst glóriájában apró villanykörték égtek
s az együgyű szolgáló
nyitott szájjal bámult rá
összekulcsolt kezekkel
arcán a hervadó szüzesség pírjával
mint aki hisz a csodában
és mélyen megalázkodik előtte.
Láttam őt és nagyon szerettem
és ekkor született egy versem
az éjszaka drapériái közt anyámat idéztem meg
„aki ott sirdogált a nagy teknők előtt s a nehéz gőzökben néha megjelentek az angyalok.
Fügét datolyát és cseresnyét hoztak tiszta ingecskéjükben és
kövér kezecskéjükkel
elsimították a mosónő szeméből a hajakat.”
Anyám és feleségem egyazon alagúton át
indultak a hajnal kapuja felé
én lámpással a kezemben
haladtam előttük
miközben könnyeztek a szemeim
s egy szebb jövőről énekeltem.
Azt hittem jó szóval gyengéd simítással
meg tudom váltani a világot.
Mértéktelen étvággyal verseket faltam
és verseket szültem anyai fájdalommal.
Látomásaim szövevényei közt
az apokalipszis lovait hajszoztam
keresztben átúsztam az idő folyását
elvesztem a térben
aztán megint a feleségem karján találtam meg magam.
Hallottuk a három gyerek távoli sírását
s csak mentünk
mentünk
keserű ízekkel a szánkban
vérünk forróságától gyötörten.
Éreztem valamikor én is
síró az anyja után kiáltozó gyerek voltam
s íme most egyedül kell magasba emelnem
a gyűlölet és a szeretet zászlaját.
Nem voltak megbocsájthatatlan bűneim.
De tudtam
mindazért amit tettem és nem tettem
a saját tüzemben kell elégnem.
Aludj aludj én csöppségem
dúdolta anyám a bölcsőm felett.

A mécses vérző lángja
megvilágította a falakat
amiken fekete árnyak imbolyogtak
nyitvatartották a szemem
és bekúsztak a szívembe.
Menekülni szerettem volna
s a permetező korom
elzárt előlem minden utat.
Ilyen volt gyerekkorom
s most három elhagyott gyerek sírt utánunk.
És mi csak mentünk
mentünk.
Háborúkkal és forradalmakkal találkoztunk
úgy sejtettük
egy kiengesztelhetetlen szörnyeteg
él valahol a sárga ködök megett
és túskefogaival
fekete holdas körmeivel
gyötör bennünket folyvást.
Megkínzottak és meggyalázottak lettünk
mint Dosztojevszkij regényalakjai.
Feleségem volt az én áldozatra kész Szonjám
aki elkísért pokoljárásomban
remélvén hogy egyszer kisüt felettünk a nap
s az emberek leveszik előttünk kalapjukat.
Nagy a világ mégsem tudtunk nyomtalanul elveszni benne.
Leróttuk tegnapi adósságainkat
ma újabb kölcsönökért esdekeltünk
s mint az ökrök
húztuk minden haszon nélküli igánkat
a síkság forró homokján
vagy eltévedtünk egy erdőben
féltünk a mély csendtől
a láthatatlan nyüzsgéstől
a kígyósziszegéstől.
Fogadalmaink hínárjába gabalyodtunk
de ismét kitörtünk
folytattuk azt amit nem akartunk folytatni
és mi mást tehetnénk
megöleljük egymást
a jobb remények szédületében.
Egy beigért tragédia szálait
szőjük
vakon
és jó képet vágunk hozzá.
Hány éjszakát virrasztottunk át
egymás előtt is szégyenkezőn
hányszor fordítottuk el tekintetünket
az utcák járókelőiről.

Valami féreg rághatta szívünket
vagy talán a láthatatlan angyal
űzött bennünket láthatatlan kardjával
nagy sötétségeken át
az irreális térben.
És hányszor ültünk
összefont kezekkel
akár a siralomházban.
Sóhajokat küldtünk a táj felé
ahol a hajnal születik meg
harangok és gyárkürtök lármájával.
Mérhetetlen volt bennünk
az élet vágya
és a halál tudata.
Anyám ha sejtette volna
mi lesz belőlem
így könnyörgők
szakíts le elapadt melledről
dobj a kút fenekére.
Nem egyszer gondoltam apámra is
akitől úgy szakadtam el
ahogyan a férges gyümölcs
elszakad fájától.
Mea culpa ó mea culpa.
Játszom testetlen játékszereimmal
mint aki a nagy
katedrális
helyreállításán dolgozik.
De már tudom
saját árnyékomat kergetem
fürkészem a semmi mélységét
elundorodom ha saját képmásomat látom a
folyó tükrében.
Milyen kegyetlenül egyedül lennék
ha az asszony nem menetelne oldalamon.
Végtelen hála
és dicséret
a szerelméért.
Olyan volt ő
mint a jótétemény maga
mint egy virágos kert illata
mint az a valótlan kéz
amely olykor olykor
mély álomba merített
mint az az ajándék
amit nem kértem soha
és boldoggá tett ha megérkezett.
Mindenét megkívántam
és mindenét nekem adta.

Aztán elindult a hosszú magányos útra.
Ki tudja hol járhat most
átokverte tájakon bolyong tán
vagy éppen a Paradicsomkert kapujában áll
bebocsájtásra várakozón
vagy a legmagasabb hegy csúcsán ül
és kedves szoprán hangján énekel
vagy talán igazából már nincs sehol
elvesztette súlyát
átlátszóvá vált mint a levegő
s csak a szörnyű kis ballada őrzi emlékét.

.....
„Enyém volt ő s engemet mint rózsát viselt kebelén
s maga is egy rózsza volt szegény.
Ki érti meg súlyos bánatát
virágot szedett a réten egy nyárvégi nap alkonyán
aztán sírt és megölte magát.”

Karácsony éjszakája van.

Szólnak a harangok.

A LEGENDA VÉGE

Az eldobott kő
megült Isten mély ölében.
Királyi testőrök
hideg combú szajhák
elcsigázott zarándokok,
hiába keresik.

Szaxofonon
és dobon harsogom
ne keresd az Istent
a ködön túl rejtőzik vakon
ne keresd a követ
tört szárnyú madár volt
egy macska gyomrában
alszik.

Én látom
szegényt.

ELHAGYOTT TÁRGYAK

I.

Egy szék emlékezik.
Üres szobában
árnyékrácsok közé szorítottan
még érzi egy asszony
puha combjainak ízét
egy betörő ragadozómancsainak tapogatását
egy kisgyerek nehéz lélegzését
amint gyöngyháznyelű késével
keményfa testét hasogatni kezdi
még nem feledte el
hogyan egyszer kikölcsonózték a szomszédba
de nem ült rá senki
mintha féltek volna tőle.
Nagyon szomorú volt akkor
de sírni nem tudott.
Most se tud sírni.
Némán és előkelő alázattal
itt kell meghalnia
az üres szobában.

II.

Szétdúltan és kihűlten
terpeszkedik az ágy
négy faragott lábon akár egy otromba bálvány
csont nélküli bőr nélküli test
melyet szétmarcangoltak az éjszaka
végül cserben hagyták ahogy kivilágosodott az ég.

Süket és néma
pletykálkodó szóval
nem árul el semmit abból
ami néhány órával előbb
körülötte benne történt
cinkosa a tomboló vágynak
a görcsbe rántó csömörnek.

Nem szól a felhevült testek illatáról
a szívek ritmustalan vergődéséről
mély sóhajokról
a lihegő támadásról
a megadás kéjéről.

A nyitott ablakkal szemben
úgy terül szét a világosságban
mint az elgázolt hulla
akit az útszélen hagytak gyilkosai.

III.

Nézz be a kulcslyukon
azon a lyukon amit az ócska
deszkaajtóba vágta.
Nézz be akár egy pillanatra
és megláthatod
a hegyesre és élesre köszörült
vérrel bemocskolt
nagykést.
Valaki csak úgy odavetette
a háromlábú asztal lapjára.
Talán egy megcsalt szívű férfi
talán egy nő aki szégyelte terhességét.
Kemény acélja megvillan
a fényben
de néma marad.
Sem a gyilkost
sem a meggyilkoltat
nem árulja el.
Csak a vér színe és szaga
kiált segítségért
egy idegen világból.

IV.

Meghalt a mester.
A szobrászműterem olyanná vált
mint egy elhagyott istálló
egy sose rendezett raktár
vagy egy igazi szemétgödör
ami bűnjeleket torz álmokat
és senki nem látta kincseket rejt magában.
Kész szobrok kőből és fából
női testek szűzi formái
valamiféle címer vázlata
szomorú öregasszony bronzból
gnómpofák
mitológiai szörnyek
és torzók
amiket a mester
nagy kínok között sem tudott
megszülni.
Agyaghulladék közt
kőporszemfedő alatt hevernek
döglött szerszámok és rozsdamarta edények társaságában.
Néha rájuk nyit a házmester
matat köztük
szaglász valami után
aztán elmosolyodik

és újból
rájuk zárja az ajtót.

V.

A magas part kőfalához
csapkodják a hullámok.
Csörömpöl
az orrába fűzött lánc
bordái ropognak.
Valamikor
egy férfi és egy nő kedvence volt ez a csónak
felmérték vele a távolságot
feküdtek benne akár egy nászi ágyban.
Aztán veszett dühében
oldalba rúgta a férfi
elsodorta a folyó
cibálta
tépte
de nem bírta elnyelni.
A part tövében haldokol.
Néha kövekkel dobálják a gyerekek
néha a nád közül felvetik magukat a halak
és megcsodálják
kékre fehérre vörösre
mázolt roncsait.

VI.

Annakidején
rezesbandával üdvözölték
a telep kapujában.
Kerekeibe vörös papírszalagokat fűztek.
A megvalósult gépcsoda.
500 lóerővel dolgozott.
Olykor megmakacsolta magát
dohog csikorog
megtagad minden engedelmességet.
Majd ismét nekiindult.
Évekig élt a munkások között
akár a testvérük.
Aztán nem bírta tovább
kikerült a palánkon túl
az árokba.
Esténként hazafelé menet
szólnak róla az emberek
ki rokkant
dögöljön meg.
Időnként még kiejt magából
egy
egy

elvizesedett
olajcseppet.

VII.

Valaki bezárta
a szép mahagóni dobozt.
Micsoda beérett szín.
Remek faragások
mélyén
vörös bársonyba göngyölt
arany karikagyűrű.
Egy menyasszony gyűrűje volt
egy szűzé
aki nászéjszakája előtt
megölte magát
szerelmi lázban
iszonyodó félelemben.
Mielőtt kiitta a mérget
bezárta a gyűrűt
s azóta megfeledkeztek róla.

Magára hagyottan
alszik
talán meg is halt.

Nem hallja hogy a szű
milyen kitartóan rágja
a doboz falát.

VIII.

Kivénhedt ingaóra fekszik
a szemétdombon
számlapjával
mintegy arccal égfelé.
Valamikor az idő folyását mérte.
Emlékeznek rá
az egész ház
egész falu
mozgását ő határozta meg
majd érthetetlenül raccsolni
asztmásan köhögni kezdett
és meghalt.
A gyerekek martaléka lett.
Mutató karjait letörték
kiszedték a beleit.
Most giliszták és pókok
tanyáznak gyomrában.
Olykor meglátogatja a kutya
és levizeli.

IX.

Ki emlékszik
Vincent van Gogh bakancsaira
az ajtó előtt.
Milyen széttaposottak
megalázottak.
Elhagyta őket az élet
de nem haltak meg.
Egy tébolyult festő
lehelte beléjük
a lelkét.
Halhatatlanná
és szentté váltak.
Most a műkereskedők
hálójában vergődnek.
Értéküket
a börzén jegyzik.

X.

Zsíros elmocskolódott
kártyák hevernek
szerteszét a házban.
Hátlapjukon
cinkelések
hamisjátékosok ujjlenyomatai.
Vannak olyanok is amiket
asszonyok könnyei áztattak fel.
Részegesekké
késelőkké tették
a férfiakat.
Most szempillantást sem érdemelnek.
Elvégezték pokoli
szolgálatukat
és megdöglöttek.
Mintha
a seprű is
undorral
elkerülné őket.

ZENE

Nézem az órát. 0.10. A rádiószpíker mindjárt bemondja: Bartók II. Hegedű-Zongora Szonátája következik. Meghallgatom, mert nagyon szomorú vagyok és szükségem van rá, hogy ugyanilyen szomorúságát valaki helyettem is elmondja a világnak. Szobám falain át is látom már, hogy a fekete-fehér billentyűk, a hegedű megfeszített húrjai ragyognak az ünnepi csillárok fényében. És a hangok. Alig hallhatóan közelednek valami távoli, ismeretlen tájról, áttörve egy koponya csontjait, vagy felszállva egy lélek mélyéről. Mintha tévelyegnének, tapogatózva, vakon tájékozódnak. Elmaradnak egymástól és összetorlódnak. Nem juhászodnak meg, és ellentmondók. Nemcsak suhogó szárnyaik, acél körmeik is vannak. Kiforgatnak saját bőrömből, majd a nagy azonosulás következik.

Minden hang már emelkedik és szétterjed.

Egyszerre vagyok részese a pokol ostromának és az Úrfelmutatás pillanatainak.

Védekezni szeretnék, de megadom magam.

Íme a zene, a világűr és az én csillagom.

AZ UTAK

Nappal hosszúra nyúltan egyhelyben fekszenek, de éjszaka a sötétben, vagy a sápadt hold, vagy a remegő csillagok alatt elindulnak a legtávolabbi pont felé. Senki sem lesheti meg titkukat, mert ruhát cserélnek és magukhoz vonzzák az árnyakat. Az egész világ tengereivel, hegyeivel, sivatagaival, városaival egyetlen erdő nekik és élnek és visszaélnek ezzel a csodával. Menet közben tragédiákat és tragikomédiákat mesélnek.

Nyomukban csipkebokrok, fényesre csiszolt kövek és tengerikagylók szóródnak szét.

A horizont vörös fáklyasorral jön eléjük, tejet fej nekik a hold tőgyéből és megfésüli őket a rohangászó szél fogaival.

És nem szólnak arról, hogy egy hosszú életen át hányszor túrták fel és tapostak rájuk. Megelégszenek a pillanat örömeivel s reggel, ha testükbe szúrja fénynyilait a nap, tetszhalált mímelnék és nem árulják el az embereknek, hol voltak, mi történt velük az éjszaka.

ELLENTÉTEK

Este sétámra indulok a hegy lábánál. Keskeny ösvény vezet, alig kitaposott. A hold vérfoltos korongja csüng alá az égről s a csöndben rémes történeteket suttog a szél. Menjek tovább, vagy ne menjek, így tépelődöm és észreveszem, milyem magamra hagyatott vagyok. Amott áll egy vénhedt fa, megszólítom, nem felel. Valahol egy madár kiált fel álmából, nem értem, hogy mit mond.

Végre egy ház. Szeretnék bekopogni, de szegesdrót kerítésével nem enged magához.

Nem erőszakoskodom és nem félek.

Megyek tovább ellenkező irányban az otthonommal. És mégis hazaérkezem. Úgy vélem nem is voltam sehol.

Vacsoránál ülök és Vivaldi A-moll Concerto Grossóját hallgatom...

ÜLJÜK KÖRÜL AZ ASZTALT

HALOTTI BESZÉD

Mit tehetnék mást
beadom a kulcsot és elmondok mindent.
Olyan ártatlan vagyok mint a ma született csirke hátulján a fehér tojáshéjjal.
De nem így láttok ti engem legszebb perceimben sem.
Valahol az ócskapiacon talán a kaszárnya árnyékában
vagy a nagy cirkusz tájékán ahol sosem jártam
vagy a gyorsfényképész bódéjában láttok
kifeszített mellet amint gyér szakállamat babrálok.

Legyen úgy ahogyan elképzelitek
nem mondok ellent
nem akarom a karmaimat mutogatni.
Naponta későn kelek s mielőtt hozzákezdenék máris viszolygok a munkától.
Szeretem a gyerekeimet mivel nem születtek meg
barátaimmal azonban hadilábon állok.
Sokat kotyognak vagy némán bámulnak a világba
amit ismerni szeretnének s ha elindulnak felé
sírva visszafordulnak mert az út feltöri lábukat.
Gyámoltalanabbak mint én
s mégis én vagyok a leggyámoltalanabb.

Mentem akkor az utcán egyedül
szinte gólyalábakon és kiszáradt torokkal.
Egy kocsi után mentem amely halottat ringatott galoppban.
Nekem kellett elparentálnom
mivel tudták hogy költő vagyok.

És én mondtam
ó ez a halott olyan mint a rémregények börtönszökevénye
egy hosszú lélegzetvétel után ránhagyta minden kacatját
vérző emlékeit elfojtott szónoklatait
számlálatlan ivadékat imáit és bűneit.
Valahol a harangok is szóltak felettem.
Bim-bam mondták bim-bam
nemsokára kitavaszodik mondták
és a világ újjá szüli magát.
Megváltókat és álcázott striciket emel ki a sötétből
akik a mezők szűz virágaihoz lesznek hasonlóak.
S ezt mind neki a halottnak köszönhetjük.

Ismét én következtem és mondtam a magamét.
De már nem a halotról hanem az élőkről
akik levett kalappal hunyorogtak és a nők szájukba tömték zsebkendőjüket.
Ő elment mondtam a kulcslyukon bújt át
és így ő lett az igazi szerencsefi.
Mezítelen testtel gyötrelmek nélkül elment
a tér korlátain és az idő örvényein túlra.

Mi pedig itt maradtunk a hétköznapiak súlyos terheivel
amiket a vállunkon ölünkben a fogaink közt hordunk.

Miért is magasztalnám a halott érdemeit aki megszökött a kulcslyukon át
s most békén mondhatnám elégedetten fekszik a föld alatt.

Valamennyien begubóztak
senki sem tapsolta meg beszédem.

ELFOJTOTT KIÁLTÁS

Ártatlanságom
megfizettem érted.

Egy árok mélyén fekszem
holtan.
Szívemben tör
lánc a kezemen.

A TÖRVÉNY VÉGREHAJTÁSA

A jó hóhér
kinyitja muskátlis ablakát.
A keret négyszögében áll
hatalmas
mint a bivaly
és infantilis.

A jó hóhér
imádkozik
de a város
félelmetes álomból ébred.

Trombiták harsogják
plakátok hirdetik
a kivégzés hajnali
5-kor.

Koldusok szép napja.
Aki csak teheti
előre nyújtja kalapját
fillérekért könyörög.

Szűkölnék a kutyák.
Prostituáltak
lelépnek az őrségről.

A jó hóhér elindul
s úgy érzi mintha a legkisebb gyermekét
kézenfogva
az Úrfelmutatáshoz vezetné.

Közben
a föld megvilágosodik
s én fejest ugrok
tintám fekete tengerébe
hogy ne lássanak.

A SZERELEM VONZÁSÁBAN

A pallóra lépek hogy elérjem a hajót.
Viharzón sodródik alattam a víz
és megugatja árnyékom.
Visszanézek a földre hol összesöpörték a múltam
és szemétre vetették.
Pénzem jobb ruháim őrangyalom is odaveszett.
Elindulok hát pucéran
üres zsebekkel
lesoványodott testtel.
De rendületlenül hiszem hogy megérkezem hozzád.
Bizonyára este lesz akkor
s te ott állsz előttem
a csillagok fényében.

KÉT PONT KÖZÖTT

Megbeszéltük életünket
távolból szóltál
s a tenger hullámai felmutattak.

Emlékeim az ajtó résein
szűrődnek át
s a tükör gyűlölködik.

Milyen kimeríthetetlen
milyen betölthetetlen ez az idő.
Fejem felett
mintha egy galamb lebegne
vérrózsával a begyén
s te nem láthatsz engem.

A tegnap és a tegnapelőtt oka mindennek
az átlyuggatott házak
a széthányt papírrongyok
a halottak elkerülhetetlen árnyéka
a kutyák
amint patkányokra vadásztak
egy borbélycégér nyikorgása a szélben
egy megsebzett torony
keresztje a sárban.

Mozdulatlan állok ott
ahol éjfél tájt elhagytál
ígéréttel a szádon.

Miért zártad be az ajtót
amin kiosontál.
Hogyan nyújtsam át ajándékom
szívedet és a szívemet
amint egy párna ráncai közt
alszanak.

KI GONDOL RÁM

Mindent megteszek
hogy békességem legyen.
De a békesség nem jön felém
hiába kiáltozok érte
hiába integetek fehér kendővel
az erkélyről.

Nagyon hosszú éjszakát éltem át
s lehet hogy eltévedtem.
A fal mögött szűkölök
a vörös téglafal mögött
melybe a feledés parancsát írták
vésővel
kalapáccsal.

Nincs is fehér kendőm
és erkély sincs itt.

Úgy zár be magányosságom
ahogyan a fát körülzárja a kérge.

Nem hallják hangomat
nem látják hogy jeleket adok le a világnak.

Egy fal mögött állok elfeledten.

Nem létező kincseimet
számlálom.

VELED VAGYOK

Előtted megyek
te én előttem
a koranap aranylánca
csilingel kezemen.

Hová mégy - kérdezem
feleled - nem tudom.

Siettetném lépteim
de te jobban sietsz.

Előtted én
te én előttem.

Egy kapu előtt mégis megállunk.

Megcsókollak
te nekem adsz csókot
aztán elindulsz szótlanul
és magaddal viszed életem.

.oOo.